

ДИМИТЪР БЕЖАНСКИ ТЪРСЯ ФРАНЦУЗОЙКА

chitanka.info

КАКВО, ШВЕЙЦАРИЯ ЛИ?!

Абе, какво ни надуват главите с тия швейцарци! Нали ходих и ги видех! Загубен народ! Ние бяхме ансамбъл, нали така. Аз свирим на дудук. Аз свирим на дудук, а швейцарците ми ръкоплескат като че ли на кой знае какво свирим! Бе аз на флигорна не съм ръкоплескал така, както те ръкоплескаха на моя дудук!

Иначе — верно — направено, нагласено насекъде. Влезнеш в клозета, отвориш вратата — цссът — пръсне дезодорант, затвориш вратата — пак цссът — пак пръсне. Бе като я фанях тая врата — цссът — напред, цссът — назад — напълних си половин бурканче. Не че ми требе, ама що па да пръска залудо! В банята — друг номер — насекъде фотоклетки. Туриш крак под душа — водата потече. Дръпнеш си крака — спира. Епа турих една джапанка отдолу и тече цела нощ! Сигурно съм им източил половин язовир на швейцарците! Що ми се фукат с тия фотоклетки!

А иначе — богати, мама им стара! Купи си швейцарчето нов хладилник и веднага изнася стария на тротоара — да го зима кой иска! Бе будала, що не го свалиш в мазето? Толкова ли си го нафрашкал с буркани, та нема къде един хладилник да сместиш? Ние в нашия рейс таман осем сместихме — сичките такива, изфърлени, обаче по външен вид — се едно сега са изкарани от магазина!

Коли, мотори — същата работа! Кара, кара, и като не му харесва вече — закарва колата или мотора на един специален паркинг и — чао! Ако искаш — зимаш си мотор, зимаш си кола, регистрираш си ги на твое име и търкаляш! Обаче ония глупаци там — не — не зимат без мангизи от паркинга, а трошат пари за нови. Мислех да фукна два-три мотора в рейса, ама късно се сетих, вече го бехме натоварили с хладилниците.

И бачкат като невидели. Да им се чудиш на акъла! Абе къщата ти къща, колата ти кола, обзавеждане, това-онова, сичко ти наред — що се трепеш като грешен гявол, а не го удариш на живот?! Бе отпусни си душата, бе човек! Налюскай се един път като хората, сбий се с некого,

изкарай една песен! Не, нема таква нешто! За десет дена в Швейцария што па не видех един пиан швейцарец! Един път само срецнах двама да се люшкат налево-надесно по тротоара, ей, викам си, най-после, браво, обаче тия двамата като запяха „Волим те, цуро, шашаво те волим!“ и веднага разбрах, че не са баш швейцарци.

А па възпитани — направо лошо да ти стане!? Къде и да влезнеш: „Бонжур, мосю! Бонжур, мосю! Бонжур, мосю!“ За десет дена така се набонжурих, та ми стига за цел живот!

Абе, изобщо...

А тука като викнали: „Да стигнеме Швейцария, та да я стигнеме!“ Бе, ай сиктир, бе! Швейцария! Много важно! По мангизи да я стигнеме, това да, това го разбирам! Обаче иначе... Мерси, мосю!

ПЪТЕН ЛИСТ ЗА ЖИВОТА

Хлапето влезе в гаража на Кирето с независим вид, седна на единствената свободна масичка и авторитетно поръча:

— Киве, дай една гвоздова!

Кирето изплува иззад тезгяха, любопитен като млад гъсок.

— На колко години си бе, юнак?

— На четиви! — гордо отвърна хлапето. — Дай по-бъвзо една гвоздова, че ми изговя душата!

— Не си ли много малък за гроздова? — поинтересува се Кирето и огледа цялото заведение с усмивка.

Всички посетители, също усмихнати, очакваха отговора на момчето.

— Малък съм — отвърна то. — Обаче се подготвям за живота. Знаем ли какво ме чака! Безваботица, мизевия... Каква двуга утеха ще имам тогава, ако не е гвоздовата?!

— Умно! — въртна глава Кирето и след минута тропна една гроздова на масата.

Малкият я глътна на един дъх, обърса с длан несъществуващите си мустаци и каза:

— Дай сега едно уиски! Обаче гледай да е овигинално!

— А сега де! — стресна се Кирето. — Няма ли да ти е много?!

— Няма! — твърдо рече хлапето. — Нали ти казах, че съм вешил да се готвя за живота! Може пък и да ми пвовъвви, да стана милионев! Тогава — коктейли, бвифинги, бавбекюта! Твябва да съм готов за всичко!

Уискито беше изпито със същия замах. След това момчето стана, измъкна отнякъде миниатюрно дървено пистолетче, извади и малка пластмасова бухалчица и тръгна с несигурни крачки към Кирето.

— А сега, бвато, дай сто дойче мавки, да ти охванявам заведението! Иначе ще ти напвавя на сол целия инвентав!

— Каквууу! — настръхна Кирето зад тезгяха. — Леле, като ти обърша два шамара!

Всички обаче скочихме в защита на малкия:

— Кире, да не си посмял! Нали ти каза момчето, че се готви за живота! Бързо му давай сто марки, няма да му разваляш сефтето, я!

И Кирето даде. Къде ще ходи!

КАК ПРОДАВАХ БЪЛГАРИЯ

Вчера реших да продам България. Закъсал съм за пари, а друго за продаване нямам. Пък и чувал съм, че да продаваш България е хем доходна, хем безопасна работа.

Изнесох една сгъваема масичка на пазара, турих отгоре България и почнах да я продавам. Наоколо — хора и студ. Студът даже повече от хората. С други думи — времето крайно неподходящо да продаваш каквото и да е, обаче няма как, закъсал съм, стоя и продавам. Продавам аз, но какво продаване е това, когато никой не купува?! Е, случва се да поспре някой пред моята масичка, да се поинтересува:

— Какво продаваш, чичо?

Аз отговарям учтиво и изчерпателно:

— България продавам, господине. Екстра стока, заповядайте! Онзи обаче или ме поглежда кръвнишки и отминава, или подигравателно пита:

— Че то остана ли от нея още за продаване?! — и пак отминава.

По едно време идва някакъв чужденец.

— Вие — казва — какво продава тука така, мистър?

— Ми, какво — отвърщам му. — България продавам. — Обаче само срещу долари, имайте го предвид! Е, може и срещу марки...

— Ай сий! — кимва той. — Разбира! Вий желае твърд валута, да! О'кей, аз мога купи ваш България! Но ваш България мен изглежда много мършав, много... как се казва... едва-едва на крака държи... Как мен купи такъв България?

— О, мистър! — успокоявам го аз. — Не се притеснявайте! Това е само от кризата! Кризата я направи такава. Ако се позахрани малко, ако се положат необходимите грижи, така ще заглади косъма, че няма да я познаете!

— Не, не! — казва мистърът. — Нека първо вий погрижи, вий нахрани, пък тогава аз купи!

И също си отиде проклетникът.

А аз стоя, мръзна, продавам. Времето минава, студът се усилва, а нови купувачи не се появяват. Вместо купувачи, появяват се полицаи. Двама.

— Ти кво продаваш тука, бе?! — пита ме единият.

Аз, нямаше как, хък-мък — казвам му какво продавам.

Че като се разбеснях ония ми ти служители на реда!

— Ба, ти ли — викат — ще продаваш България?! Кой си ти, бе! Я си дай документите! Какъв си ти! Депутат ли си, министър ли си, лидер ли си някакъв, че ще я продаваш?! Няма ли си хора за тая работа, че ти! Да си обираш веднага крушите, че ей го де е районното! Ама ха!

Ща, не ща — сгънах си масичката и — бегом към къщи! Прибирам се обаче и какво да видя: донесъл съм само масичката, а България я няма! Няма я и това е!

Още се чудя — дали съм я загубил някъде по пътя или я е задигнал някой от онези, дето имат право да я продават?!...

ПРОБЛЕМИ СЪС СПАСИТЕЛЯ

У наше село се яви спасител. Един такъв — дългнест, кльощав и бос. Ходи по къщите и прави чудеса.

Най-напред отиде у къщата на Лазар. Лазар — болен. Пред умирачка. Тоя, спасителят, застана пред него и му вика:

„Лазаре, стани!“

За вас лъжа, за мене истина, обаче Лазар стана!

Оня пак: „Лазаре, ходи!“

И Лазар, три месеца крачка не беше направил, сега побегна като коза! И къде-къде — право у кръчмата! Влиза Лазар тичешком у кръчмата и моментално си поръчва шише вино.

А Зарко кръчмарят му вика: „Немам. Лазаре! Ако искаш водка номер пет — има! Ама вино нема!“

Лазар пцува. „Яз — вика — човек пред умирачка, съм дошъл едно вино да ударим, а ти немаш! Бем ти кръчмата!“

И те ти го спасителят пак. „Сипи му — вика — едно шише вода!“

Зарко се дърпа. „Яз — вика — водка номер пет му давам, а он се мръщи, па вода ако му сипем, нали главата че ми строши!“

„Нищо — вика спасителят. — Ти му сипи, аз отговарям!“

И Зарко сипа.

Бе каква беше тая вода, какво беше това чудо! Пие Лазар, брише мустак и вика: „По-убав мавруд не съм пил! Сега и да умрем, нема да ми е жал! Бем ти живото!“

Това — чудесата с Лазар и с виното. Ама имаше и други чудеса.

Баба Цона Къоравата. От десет години е къорава горката, понеже ѝ се явиха пердета на очите. Синовеите ѝ викат: „Спокойно, мамо. — викат — че ти направиме операция, че прогледнеш!“ Да, ама днеска — операция, утре — операция, синовеите се немат време. Тоя син апартамент изплаща, оня син продава москвич, та да купи мицубиши, абе, гайлета имат ората!

И — те ти го спасителят!

„Дай — вика, — бабо Цоне, да ти пипнем очите!“

И как я пипна, бабата прогледна! Нема пердета, нема завеси. Гледа като ястреб и даже вестник чете. „Средношколско знаме“ от преди двайсе години. Намерила го некъде под кацата за зеле и по цел ден го чете на глас.

Най се разчу обаче за Витлеемското чудо. Прибира се бай Витлеем от циганската махала с три риби под мишница и сам си говори. „Как — вика — сега с тия три риби да нахраним десет циганчета и три циганки?! Оня ден яре откраднах и пак гладни останаха, а сега — три риби!...“

И пак спасителят. Явява му се насреща, зима му рибите и влиза в махалата. И не само десетте циганчета на бай Витлеем, не! Целата махала нахранил с тия три риби, па останало още риба и за сушене, и за саламура, даже един циганин, братов син на бай Витлеем, отвори и рибарски дюкян!

Абе — чудеса!

Питаме се само що да го правиме сега тоя спасител!

Бамбашка човек! Верно, чудеса прави. Ама почна и много акъл да ни дава! „Грешни сте — вика, — не живеете праведно! За пъклото сте се приготвили до един!“ Така ни вика!

Дали па да не земеме да го разпнеме на един кръст, па ако е толку гявол — да възкръсне! Ако не — майната му!

НАСЛЕДНИЦИТЕ НА ЧЕЛЕБИЯТА

В ония години най-беден в селото беше Иван Челебията. Ама беден, беден!... Къщата му — с издънени прозорци, дворът му — разграден, кучето му — куцо и с отхапано ухо. Абе, сиромашия ви казвам!

Челебията износваше чужди дрехи. Като умре някой от селото, роднините съберат каквото е останало и му го дават. Някой му даде риза, някой му даде каскет... За Бог да прости и от човещина. Случваше се понякога дълго време никой да не умира и Челебията оголяваше като циганин. Целият в парцали!

Но се случваха и епидемии! Инфлуенца, примерно. Или лошо гърло. Мре народът, като муха мре!

И тогава Челебията тръгваше из село нагизден като секретар-бирник! Глеш го — обул габардинените гащи на Кири Денин, турил капата на Стоян Кривото, а като се спомина и даскал Георги, даже и папийонка си върза! Същински гражданин!

Минаха ония години... Е, рекохме си, няма вече такава сиромашия да ни гази, та човек чужди дрехи да износва и да чака някой да пукне, та той да се облече! Така си рекохме...

Но не би!

Чета оня ден вестника и що да видя!

Майко мила. Господи и Света Богородице! Нашите депутати изпаднали до дереджето на Челебията! Чужди дрехи износват! Търкам си очите, трия си очилата, пак чета — пак същото! Бе, чужди дрехи, бе!

Народните избраници — пише във вестника — носят сака на Валентино!

Брех, мама му стара! Кой е тоя Валентин и кога е умрял, Бог да го прости, не знам, ама направо ми се доревава за тия момчета в парламента!

За това ли — викам си — са учили, за това ли са се борили, за това ли по митинги са студували, та сега чужди палтета да износват!

Чета по-надолу — още по-лошо! Палтенцето, как да е връхна дреха! Ама то и ризите на гърба им не били техни! Те пък били на някой си Версаче! А обувката пък на Вог!

Остави това, ами вратовръзките! Какво е вратовръзката? Едно парцалче! А те и за вратовръзки нямат пари, горките, щото във вестника пише, че носели вратовръзки на Гучи!

Затова значи, като ходят в чужбина, никой никъде не ги уважава и все ги подритват!

Чета вестника и си мисля — добре, че не ми влезе муха в главата да ставам и аз депутатин, та да се излагам пред народа като Челебията!

Бог да го прости и него, сиромашкия!

СИНОНИМИЗАЦИЯ

Съседът в родното ми село дядо Станко имаше малък дефект в говора — не можеше да казва „р“. Сега повечето телевизионни журналистки имат този дефект и хич не се притесняват, но той се притесняваше, и то — доста.

По тая причина си беше изработил цяла система на говорене, при която изобщо не се налагаше да употребява омразния му звук „р“.

Ако тръгнеш, да речем, за Перник, дядо Станко обясняваше, че отива „отгатак Темелково“. Ако пък ставаше дума за град Радомир, казваше „отсам Темелково“. Кравата наричаше женски вол, а жена си Райна — моята чума или просто чумата — за по-кратко.

Изобщо нямаше дума в българския език, на която дядо Станко да не бе намерил подходящ за нея синоним. Имаше си дори своя скоропоговорка, с която да забавлява внуците, различна от оная, неудобната — за Петър, дето плете плет и през три пръта преплита. Неговата скоропоговорка беше:

„Пет петачета под път, пет петачета над път.“

Колкото пъти ние, хлапетата от махалата, го предизвиквахме да каже някоя трудна за него дума, толкова пъти старецът отговаряше невъзмутимо и без да се замисли с удобния му заместител:

— Дядо Станко, кажи „кабриолет“!

— Файтон.

— Кажи „револвер“!

— Пищов.

— Кажи „февруари“!

— Малък Сечко.

— Кажи „риба“!

— Водно свинче.

Така си и умря дядото (помина се), закараха го (отвезоха го) в гробищата (отгатак Йовановата къшла) и го погребяха (затулиха му слънцето), без нито веднъж в живота си да е изрекъл дума със звук „р“.

А ние — съседските деца, още оттогава разбрахме, че когато нещата не се наричат с истинските им имена, винаги се прикрива някакъв дефект.

ГОДЕЖАРИ

Годежът започна според утвърдения от вековете сценарий.

Гостите насядаха край масата и след втората ракия и възгласа „Ха, наздраве, кога сме най-зле — така да сме!“ най-старият от тях започна дипломатичен разговор, от който се разбра, че гостите са тръгнали да купуват добиче, пък чули, че в тая къща, разгеле, има за продан, та се отбили...

Бащата на „добичето“, което през това време (изчервено от смущение) разнасяше салати, отвърна, че да, има такова нещо, тоест телето е налице (смях и наздрависи), но не се продава, а се подарява. Въпросът е обаче дали тези, на които ще бъде подарено, ще се грижат за него по подобаващ начин.

Последва декларация от страна на гостите, че има си хас, щяха ли да бият те толкова път (чак от съседното село!), ако не могат да отговорят на едно толкова елементарно условие.

Нови наздрависи и нов въпрос:

— Ами така и така сме дошли, нямате ли и мома за женене? Пуси късмет — оказа се, че домакините имат и мома за женене! Като чува това, гостите толкова се зарадваха, че се отказаха от телето и заявиха, че ще вземат само момата, стига да им я дадат, разбира се.

— Ха, наздраве по тоя случай!

Денят на сватбата бе уговорен веднага, на масата се появиха нови шишета ракия, нови салати и три кофи с кюфтета. Бяха въведени обръщанията „свате“ и „сватя“.

Един от сватове-гости напусна незабелязано компанията и тръгна из къщата с цел да открадне нещо. Такъв бил обичаят. Една от сватите-домакини обаче моментално усети липсата му и пъргаво хукна към кухнята, където залови крадеца в мига, когато той напъхваше под ризата си плитка чесън. И това влизало в обичая — едните да се опитват да крадат, другите да се опитват да ги хванат. Последваха изискани шеги. Всичко живо се интересува къде точно сватът-крадец

е напъхал откраднатото и как точно сватята-страж го е измъкнала оттам.

Междувременно един от гостите вече беше заспал, положил кротко буза върху две кюфтета, а един от домакините го целуваше нежно по другата, оцапана с лютеница буза, и настойчиво го питаше:

— Свате, свате, като толкова бързо заспиваш, кой приспива сватята?

Следващата наздравица беше за това — младите да не заспиват толкова бързо, щото — нали...

Някой извади отнякъде акордеон. Някой запя нещо, което акордеонистът не успя да налучка. Един от гостите — старшина по звание — извади пистолет, отвори прозореца и гръмна три пъти. Гърмежите събудиха заспалия, но само за малко — колкото да каже „Наздраве!“ и пак да тури морна глава в чинията.

Гледах годежа, вдигах наздравици, дърпах пищова от старшината, за да гръмна и аз през прозореца, и по някое време се запитах как ли става това в Англия.

Опитах се да си представя група лордове, които отиват при друга група лордове, за да сватосат малкото си лордче за тяхната малка лордка. Опитах се да си представя как един от лордовете-гости, адмирал от флотата на Нейно величество, отваря прозореца на замъка и стреля със служебния си пищов, а после се провиква на английски: „Бре, бре, бре, бреее!“

Опитах се да си представя и пиан лорд-акордеонист, заспал в чиния с желиран фазан. И как някаква лейди бърка в пазвата на някакъв сър, за да извади оттам задигнатото според обичая томче на Шекспир. И как онзи, адмиралът, си гаси пурата между колелцата от краставица. И как най-старият лорд разказва колко пъти е бил наказван „под оръжие“ по време на Първата световна и запрята крачол, за да видят всички белега му. И други неща се опитах да си представя, но не можах. Много има да ни гонят европейците, докато ни стигнат...

ПАК ЗА ЛЪЖЛИВОТО ОВЧАРЧЕ

— Помоощ, хорааа, вълци нападнаха стадотооо! Помоощ! Вълци нападнаха стадото, хорааа!

Това е Лъжливото овчарче. Гласът му се носи над поля и дъбрави, над тучни пасища и голи чукари. След малко пак:

— Хорааа, помогнете, беее! Вълци, вълци нападнаха стадотооо!

И пак:

— Вълци, вълциии! Абе, няма ли кой да ми помогнеее! Хора, помоощ!

Гласът трепти във въздуха, прелита над селските покриви, удря се в планинските склонове и ехото го връща обратно:

— ...оощ! ...ълциии!

Хората обаче не бързат да се притичват на помощ. Хората си седят в селската кръчма, пият си фалшива водка „Царевец“ и коктейл „Облак“ и се подсмиват под мустак:

— Вълци! Как пък не! Много лъже пустото му Лъжливо овчарче! Алекси, дай по един облак и от мене!

Лъжливото овчарче също се усмихва под мустак. Облегнато удобно на един пън и заобиколено от лоши другари, Лъжливото овчарче дояжда във вид на чеверме поредното агне и от време на време си дере гърлото с всички сили:

— Хора, вълци бе, хорааа!

— Защо ги лъжеш? — пита го един от лошите другари. Знаеш, че отдавна вече никой не ти вярва...

— Трай сега — намига му Лъжливото овчарче. — Аз ги лъжа, че има вълци, а те си мислят, че има стадо... И отново протяга ръка към чевермето.

ЖМУЛЬОВЦИ

Така му викаха не само в селото, ами и в цялата околия — Жмульо — с ударение на последната сричка. Всъщност какво точно значи Жмульо, не мога да ви кажа, но нашият Жмульо напълно заслужаваше прякора си. По-смотан, по-грозен и по-кутсузлия човек не може да се измисли. Ако на пътя има един-единствен камък, Жмульо ще върви, ще върви и ще улучи камъка, да се спъне в него. Ако зло куче се откъсне от синджира, другиго може и да не ухапе, но Жмульовите гащи ще съдере. А пък лицето му — майко мила! Едното око — с перде, другото — кривогледо! Челото — два пръста, носът — като лимонадено шише и постоянно с капка на върха! Да погледнеш и да плюеш!

Да, обаче Жмульо — такъв, иначе, но и той мъж, и в неговите жили кръв кипи, и на него му се приженило. И обявил той, че си търси булка — може да е мома, може и вдовица, на парясница също кандисва.

От нашата околия, разбира се, кандидатка за Жмульовица не се намери, но добри хора му препоръчали една вдовица от Босилеградско. Е, не била съвсем читава и тя, но какво толкова — жена е все пак, всичко си има! А като духнеш лампата, всички жени са еднакви.

И тръгнал Жмульо за Босилеградско. По онова време не се гледаха много-много визи и паспорти, като обясниш по каква работа си тръгнал, и нашите граничари, и сръбските — пускаха.

Така че стигнал Жмульо до нужното село, намерил нужната вдовица и ѝ се представил. Казал също така за какво е дошъл.

Леле, като се разфучала пустата босилеградчанка!

— Ти ли, бре! — рекла. — Бре, я се погледни, бре! Та я мойта (тук споменала една дума, която не е за цитиране), я мойта — рекла — с барут чу я напуним и чу я гръмнем, ама на тебе па не чу я дадем!

Като чул тия думи, Жмульо протегнал ръка да я прекъсне и казал:

— Ти — казал — не ме гледай какъв съм! Знаеш ли на снимка колко убав излизам!

Па бръкнал в джоба на сетрето и извадил една снимка.

И наистина! Като погледнеш снимката, няма да кажеш, че тоя Жмульо е оня Жмульо! Бомбе, вратовръзка и капката на носа хич не си личи!

Повъртяла босилеградчанката снимката в ръце, почудила се, поцъкала с език, пък накрая я притиснала до сърцето си и въздъхнала:

— Убаво! Айде! Води ме!

Така наш Жмульо се сдоби с невяста.

Защо, скъпи читателю, ти разказвам цялата тази история? Защото сегашните наши политици се държат точно като жмульовци. Не ни гледайте — викат — какво правим и какво можем, знаете ли колко хубави предизборни програми сме съчинили!

А ние пък се държим досуц като босилеградски вдовици!

ДЕТЕЛИНА С ЧЕТИРИ ЛИСТА

Вчера с цел да спестя малко пари не се качих на тролея, а минах пеша направо през парка. Парите ми бяха крайно необходими за една малка гроздова, която си бях наумил да изпия в кварталния гараж на Кирето.

Вървейки през парка, си помислих, че няма да е лошо, ако вместо една малка гроздова изпия една голяма. Тази мисъл доста ме вдъхнови, ето защо тръгнах с наведена глава и с втренчен в краката си поглед. Надявах се преди мене през парка да е минал някой богат заплес, който да е изръсил едно левче (а защо не и две?!), аз да намеря левчето и хоп — малката гроздова ще порасне и ще стане голяма!

Обаче — ядец! Богатите заплеси явно не ходят пеша и не ръсят из парковете банкноти! С други думи — не намерих никакви левчета. Но намерих... Можете ли да си представите намерих четирилистна детелина!

Господи, как ѝ се зарадвах! Почувствах се като хлапе, на което току-що са му подарили камионче! На толкова години съм, а за първи път намирам четирилистна детелина — символът на щастието! Идеше ми да подскачам от радост! Или да пея! Или да целуна булдога, който в момента препискаваше липата в края на алеята!

След половин час, преливащ от емоции, седях в гаража на Кирето и си пиех малката гроздова заедно със съседа Петров — пенсиониран учител по биология. Той също беше спестил сума ти пари, защото решил да откаже цигарите и не си купил полагащия му се пакет „Арда“.

Разбира се, реших да му се похваля и гордо извадих скътаната в паспорта детелина. Той я погледна разсеяно и каза:

— Мутант!

— Как така — мутант?! — учудих се аз.

— Ами ей така — мутант! Все едно — теле с две глави! Настъпило е някакво объркване в гените ѝ и готово! Можеш да ми вярваш — цял живот към преподавал биология.

— Искаш да кажеш, че е изрод?!

— Точно това искам да кажа.

Въздъгнах разочаровано:

— Пък аз толкова ѝ се радвах, дявол да го вземе!

Пенсионираният учител Петров отпи от ракията и мрачно рече:

— Моето момче, не си ли забелязал, че в живота често става така? Радваме се на нещо, радваме се, а в крайна сметка се оказва, че сме се радвали на някакъв изрод!

Станах и помолих Кирето да ми сипе още една малка. На вересия.

В СВЕТА НА ЖИВОТНИТЕ

Болничен коридор. По коридора уплашено куцука мъж с гипсиран крак. Очите му (на мъжа) са зелени, устата му пресъхнала.

— Докторе, докторе! — нахълтва мъжът в стаята на дежурния лекар.

— Какво има? — пита дежурният. — Каква е тази врява? Защо крещите?

— Докторе, в стаята ми има плъхове! — изхриптява гипсираният.

Лекарят го поглежда строго:

— Господине, вие къде се намирате?

— В болница! — отвърща болният. — Мислех, че се намирам в болница! Но там...

— Точно така — в болница! — прекъсва го дежурният. — Но в какво отделение?

Зелените очи на пациента стават още по-зелени от учудване.

— В травматологията! — казва той. — Но не разбирам...

— Точно така — в отделение „Травматология“! — отново го прекъсва лекарят. — Затова в стаята ви има плъхове. Ако бяхте в урологията, щеше да има котки.

Освен още по-зелени, очите на пациента стават и още по-кръгли. Човекът явно трудно схваща.

— Слушайте, господине, обяснявам! — продължава дежурният лекар. Допреди три месеца плъхове имаше и в травматологията, и в урологията. И тогава ръководството на болницата реши да пусне на етажа стотина котки, за да реши проблема. Но не се получи! Дааа, господине, за съжаление не се получи! Котките и плъховете се биха три дни и три нощи и накрая си поделиха териториите. Сега в травматологията има плъхове, а в урологията — котки!

— Докторе, но все пак... — опитва се да вметне нещо зеленоокият.

— Разбирам! — вдига ръка докторът. — В стаята ви има плъхове! То е, защото сте в плъховата зона! В травматологията! Ако бяхте в токсикологията, в стаята ви щеше да има гущери.

— Гущери???!!! — с ужас изхълцва пациентът.

— Гущери! — кимва лекарят. — И змии. Не знам как се завъдиха, но цялата токсикология е пълна със змии и гущери. За щастие това не създава проблеми на болните. Повечето от тях са отровени с менте-алкохол и си мислят, че змиите и гущерите им се привиждат. Казано на медицински език — делириум тременс! В очното отделение пък има видри. Окупирали са банята и не пускат никого вътре!

— Видри... — въздъхва гипсираният. — Видри! Все пак е за предпочитане...

— Да, господине, но вие страдате от крак, а не от око! А видрите са в очното! Впрочем, ако искате, можем да ви преместим в Трета хирургия. Там има гълъби. Понеже прозорците на отделението са изпочупени, гълъбите влизат на топло. Искате ли при гълъбите?

— Разбира се, че искам! — ентузиазирано подскача пациентът, въпреки тежестта на гипса. — По-добре гълъби, отколкото плъхове! Местете ме при гълъбите!

— Щом настоявате! — примирено вдига рамене лекарят. — Има обаче един проблем... В Трета хирургия са онези с огнестрелните рани... Но може да се уреди... Дааа, може да се уреди...

След кратък размисъл докторът отваря чекмеджето на бюрото си, вади малък лъскав револвер и се провиква към коридора:

— Сестраааа! Елате да закарате един пациент в Трета хирургия!

СУТРИН РАНО, СЛЕД ВТОРАТА БИРА

Стоя на автобусната спирка и пия бира. Не ме питайте защо рано сутрин пия бира и то — на автобусната спирка. Въпросът ви хич няма да е тактичен. Особено пък ако бирата е топла и възкисела, а бирата, която пия, е точно такава.

На два метра от мен млад цигански барон, заобиколен от тълпа любопитни, ловко размества кибритени кутийки. Сред кутийките щъка дунапреново топче.

— Тука — има, тука — нема! — показва той маршрута на топчето. — Познаеш — пичелиш, не познаеш, не пичелиш! Ако не е тука — тука, ако не е и тука — тука! Ако не е тука и тука — тука! Кой ша залага?

Желаещи за забогатяване има. Следят втрещено движението на топчето, опитват се да запомнят къде е било преди секунда, мъчат се да преценят къде е сега.

— Тука! — казва брадясал чичко и забива ноктест показалец в една от кутийките.

Да, обаче не! Цъ! Няма го там топчето, няма го и левчето на чичкото.

След малко се явява нов кандидат и ново левче потъва в кафявата шепа.

— Ако не е тука — тука, ако не е и тука — тука! Вие господине, видяхте ли го де е?

— Абе, идиоти, що си давате парите, бе! — провиква се неочаквано от тълпата мъж на средна възраст. — Брей, че загубени хора, знайш!

Тълпата настръхва.

— Не залагай бе, простако! — продължава мъжът. — Не залагай бе, тъпанарино! Не ти ли е ясно, че няма да спечелиш!

Тълпата настръхва още повече.

— Прост народ сме и това си е! — не спира онзи, а тълпата от своя страна не спира да настръхва.

— Тиквеници с тиквеници! — заключава той. — Направо нямам думи!

Всъщност и да имаше още думи, едва ли би могъл да ги каже. Вече са го съборили на тротоара и го бият. Бият го и го ритат със същия мерак, с който искат да разберат къде точно се е спряло топчето.

Допивам си киселата бира и отивам да го ритна и аз. На оня, на мошеника, който ме лъже, мога да му простя, но на такъв, дето ми убива илюзиите...

АУУУ, СТОЙЧОООО!

Странен е нашият град, странни неща стават в него. Ето, в последните години например, се появиха много екстрасенси. Горедолу всеки втори жител на града е екстрасенс. И говори с Бога. Наплодиха се и много бизнесмени. Те пък говорят с мобифони. А има и такива, които говорят с Бога посредством мобифон.

Наблюдавали сме следната сцена в кварталната кръчма:

Човек долепва мобифона до бузата си и казва:

— Боже, дай една мастика!

Сервитьорът Божко търчи и след малко мастиката: трак! — на масата.

Иди, че бъди атеист при това положение!

Впрочем атеистите съвсем изчезнаха. Всеки в града вече вярва в нещо. Едни вярват в Христос, други в Буда или в Мохамед, но най-много вярват в застрахователните фирми. Защото практиката показва — ако не вярваш в застрахователните фирми и не се застраховаш — я ток ще те тресне, я пистолет, я пък пожар ще те сполети.

Появиха се в нашия град и зелени човечета. Няколко жени забременяха от тях а няколко мъже ядоха бой. По същото това смутно време на бой и забременяване една врачка-екстрасенс от цигански произход говори с Бога, изясни въпроса на най-високо ниво и каза, че не са туй зелени човечета, душко, туй са от зелените патрули, дето заран клечат край реката, а вечер пият гроздова в парка, обаче битият си е бит, а забременелият — забременял.

Същата тази врачка-екстрасенс разказваше и за друга странна случка, която се случила в нашия град. Както си вървяла тя една сутрин през площада, отивала по нейни си — екстрасенски работи, изведнъж паметникът на Хаджи Димитър я попитал:

— Кажи ми, сестро, де е Караджата?

— Онемях! — кръстеше се екстрасенската. — Онемях, душко, щото как да му кажа, че Караджата е в бараката на свекър ми?!

После, когато наистина намериха бюста на войводата там, свекър й я бухна с парче от бордюр и тя съвсем онемя, но за кратко.

И още много, и много странни неща ставаха в нашия град, но последното, което се случи, дава надежди, че работите ще тръгнат на добре.

Оня ден заваля дъжд. Друг път, като завали и загърми, алармите на колите почват да вият както си вие аларма. Една вие „инуу-минуу“, друга вие „ауа-ауа“, трета вие „пю-пюкъррр“, а сега като загърмя и затреця, алармите пак се включиха, обаче една вика „инуу-минуу, Пешооо!“, друга вика „аууу, Стойчооо!“, а трета направо псува — „пю-пю-къррр, мамка ви бандитска, пак ли ме краднете, пю-пю-пю, вашшшта мама!“.

Ей затова в града си мислим, че работите отиват на към добро, на към нормализиране, понеже, щом машината вземе да се очовечава, това предсказва, че и хората скоро ще се очовечат. Даже и екстрасенсите са на същото мнение. Макар че кой знае?

ФАКТОРЪТ „ПОПЛАЧИ“

Събудих се от познат шум. Жена ми пак трошеше чинии в кухнята.

Станах, избърснах се, хвърлих си един душ. Познатият шум продължаваше.

Влязох в кухнята, налях си кафе, запалих си цигара и попитах защо баш сега — в период на криза, инфлация, скъпотия и балкански конфликти трябва да се унищожава семейният инвентар. Всъщност нищо такова не попитах — само погледнах жена си. Женени сме от двайсет години и вече се разбираме само с поглед, думите са напълно излишни.

Тя също ме погледна. Впрочем, преди това прасна още една чиния в мивката и чак тогава ме погледна. В очите ѝ прочетох следното:

„Защо троша чинии ли?! Аз, като те фрасна с кафеника по махмурлийската кратуна, ще разбереш защо! Не стига, че носи пари вкъщи от дъжд на вятър, не стига, че постоянно лъха ту на бъчва, ту на пивоварна, не стига, че втори месец се мъкне с оная русата от Павликени, дете дори не е руса, ами изрусена, не стига всичко това, но има нахалството и въпроси да задава! Господи, защо не послушах мама, когато ми казваше да не се женя за тебе!“

Всичко това, дума по дума, прочетох в погледа ѝ.

Разбира се, веднага казах — този път гласно, че не се мъкна с никакви — нито руси, нито изрусени, още по-малко пък от Павликени.

— Виж, — казах, — дори рима се получи: „изрусени“ — „Павликени“! А що се отнася до парите — обясних ти вече: криза, рецесия, инфлация, преходен период... Потърпи още малко!

„Не мога да търпя повече!“ — кресна с поглед жена ми и фрасна следващия супник в стената.

— Ами тогава си поплачи! — посъветвах я аз, допивайки кафето секунда преди да е посегнала към чашката, в която го бях налял. — Поплачи си, ще ти олекне!

Тя моментално се разплака над пълната с парчета мивка.

Облякох се и тръгнах на работа.

В асансьора се засякох с Харизанов от горния етаж.

— Добре, че те видях, братко! — хвана ме за реверите той. — Само ти можеш да ме разбереш! Съкратиха ме от службата, обраха ми апартамента, а вчера някакъв изрод ми взривил запорожеца, моля ти се! Виждаш ли докъде стигнахме! Кажи ми, братко, посъветвай ме какво да правя!

— Що не си поплачеш? — попитах го аз. — Поплачи си, може да ти олекне!

Харизанов безутешно се разрида на рамото ми. На улицата случайно срещнах познат министър. По-рано нямах такива познати, но откакто всеки българин е или бивш или настоящ министър, подобни срещи не са рядко явление.

— Ще се гръмна! — заплаши ме моят познат министър, пожелал да остане анонимен. — Ще се гръмна като едното нищо! Колегите — идиоти! Подчинените ми, дето ги наследих от оня идиот, предшественика — и те идиоти! Депутатите — идиоти! Как да не се гръмнеш в такава идиотска държава!

И него го посъветвах да си поплаче. Все пак — по-безболезнено е от гръмването. Пък и може да се окаже, че има по-голям ефект.

Едри министерски сълзи подмокриха скъпата му вратовръзка.

„Поплачи си, може да ти олекне!“ — този съвет дадох поне на още десетина души през деня.

Привечер, прибирайки се към къщи, забелязах цели тълпи от плачещи хора — явно моят метод бе намерил доста последователи.

Слънцето залязваше, хората плачеха, а покрай тротоарите бълбукаха игриви бистри ручейчета.

Изведнъж една гореща като ютия мисъл се заблъска в главата ми: „Господи! Дали пък по този начин не е потънала и древната Атлантида?!“

ИДИОТИ ЗАДАВАТ ВЪПРОСИ

Не мога да разбера какъв е тоя отвратителен навик на хората — да се питат един-друг „как си?!“! Да се задава тоя въпрос, от една страна, е нечовешко, а от друга — опасно!

Ето, среща ме миналата седмица един познат. Даже полупознат. Дори името му не мога да си спомня точно. Пешо, Гошо — нещо такова. Или може би — Никифор... Няма значение! Та същият този Атанас ми подава ръка и ме пита как съм.

— Добре съм — отвъръщам.

Толкоз. После — чао, чао — и се разделихме. Той си тръгна в неговата посока, аз — в мойта.

Вървя си аз в мойта посока и изведнъж ме хваща яд. Абе, тоя кретен, казвам си, Кузман ли беше, къв беше, кво го интересува как съм?! Естествено, че хич не го интересува! Обаче пита по навик! И аз, говедото с говедо, също по навик „добре съм“! И кво ми е добрето, ако се замислиш?! Заплатата ли ми е добра или съм получил мелница от реституцията? Или може би съм си платил парното, върнал съм си заемите и сега отивам да си купя осем пуйки за празниците?! Идиот! И той идиот, че по навик пита, и аз идиот, че по навик отговарям!

Продължавам да вървя и продължавам да псувам. Добре съм бил! Апартамента ми разбиха ли го? Разбиха го! Жена ми безработна ли е? От шест години! Аз съм бил добре! Ми като съм толкова добре, минувачите наоколо що не се тръшкат от завист? Не, не, аз съм си виновен! Но повече е виновна оная гадина — Герасим ли беше, кой беше, дето ме попита как съм! Ако не ме беше попитал, аз хич нямаше и да се сетя! Щях да си вървя и да си свирукам потпури от популярни опери! А той — „здрости, как си?!“! И ми разби спокойствието за цяла седмица напред! Ама що не ми падне втори път! И пак така, по навик, да ме пита как съм! Много хубаво ще му обясня аз на него как съм!

И тъкмо си разсъждавам по тоя начин — изведнъж срещу мене друг познат. Ама и той — полупознат. И неговото име не си спомням — Гошо, Пешо, Станимир — нещо подобно.

И аз — по навик:

— Здравей, как си?

Че като ме замлати пустият му Трайчо! Бой, бой... Нищо не казва, само бие!

Събудих се в „Пирогов“. След колко време — не знам. Над мене — човек в бяло. Явно — лекар.

— Как сте? — пита.

Малееей, докторе, ако не бях целият в гипс, щях да ти кажа аз как съм, обаче имаш късмет!

ИНДИАНСКО КАПРИЧИО

Белите винаги са се опитвали да накарат индианците да изоставят начина си на живот и да заживеят като бели...

Уамдитанка (Големият орел) от сиуксите сантии

„Те ни дадоха много обещания, толкова много, че дори не мога да си ги спомня, но не ги изпълниха, освен едно: обещаха да ни отнемат земята и я отнеха...“

Мапиуа лута (Червеният облак) от сиуксите оглала

„Преди две години дойдох по този път, като следвах бизоните, за да могат моите жени и деца да имат охранени бузи и топли тела. Но войниците стреляха по нас и оттогава насетне сме като в гръмотевична буря и не знаем кой път да поемем.“

Пара-уа-самен (Десет мечки) от команчите ямпарика

„Преди десет години ние поискахме да живеем като бели хора. Ние изгонихме червения вожд, скарахме се с големия рус брат и отворихме сърцето си за големия бял баща. Ние искахме нашите деца да имат охранени бузи, а нашите жени да имат топли тела. Тогава големият бял баща каза «О'кей!» и обеща да ни изпрати жълта царица и зелени пари. Ние повярвахме на големия бял баща. Но той ни изпрати само царица, а за зелените пари каза «Друг път!» Без зелените пари нашите деца никога няма да имат охранени бузи, а топлиите тела на нашите жени отидоха при войниците на големите бели вождове и сега ние зъзнем в

нашите вигвами и сънуваме срамни сънища. Ние много пъти изпрацахме наши вождове при големия бял баща. Те му казаха, че сме гладни и зъзнем, че царевицата е свършила и че бизоните са изклани от шаманите ликвидатори. И какво каза тогава големият бял баща? Големият бял баща каза «Добре!» и вместо зелени пари ни изпрати зелени съветници. Ние не искахме зелените съветници, защото зеленият съветник е по-лош и от койота. Той ще ти каже: «Недей да правиш пушки, недей да правиш нищо, прави само ембарго!». Ние сме съгласни да правим ембарго, но от него нашите стомаси хлътват още повече и нашата луна свети още по-студено. Ние казахме това на големия бял баща, но той ни каза: «Нищо! Продължавайте!» И каза още: «Майната ви!» Ние не знаем какво значи това на езика на големия бял баща, но на нашия език това значи много лошо нещо. Нима големият бял баща желае и ние, подобно на нашите западни братя, да стъпим върху пътеката на войната, за да си спомни той, че сме искали да живеем като бели хора?! Или трябва да свалим от позорния стълб стария червен вожд? В коремите ни вият вече бесни кучета, а телата ни посиняват от студ! Нима големият бял баща не знае, че от премръзнал и гладен индианец може да се очаква всичко?»

Дим Беж (Гладният поглед) от източните индианци

ПОЛИЦАЙ МИ СМИГА, МАМО!

Стоп-палката лъсна пред фаровете ми и аз инстинктивно набих спирачките.

Катаджии. Двама.

— Сержант Костов! — представи се единият.

— Сержант Пешев! — отрапортува и вторият.

Изгасих двигателя и ги погледнах въпросително.

— Сто долара! — каза сержант Костов.

— Защо?! — учудих се не без основание аз.

— Ми щото те спряхме — обясни сержант Пешев.

— Да де, но защо ме спряхте?

— Ми за да ти земем сто долара! — чистосърдечно отвърна сержант Пешев.

Логиката му бе желязна, нямаше какво да кажа. За всеки случай обаче се опитах да възразя:

— Ама аз не съм направил никакво нарушение!...

— Айде де! — весело се засмя сержант Пешев. — Няма шофьор, който да не е направил нарушение!

— Така е — съгласих се. — Но в момента не съм нарушил нищо!

— В момента не си, но в някой друг момент — си! Така че давай сто долара, стига сме се разправяли!

Отвърнах, че нямам сто долара. Сержантите попитаха какво имам тогава. Марки? Казах, че и марки нямам.

Двамата ме изгледаха с презрение.

— Ти кво работиш бе, мой човек? — поинтересува се сержант Костов.

Отговорих, че съм певец. Оперен.

— Малеййй! — със съжаление поклати глава сержантът. — Ти верно си много зян бе, мой човек! Вчера спрехме един художник. Виж, това по е занаят! Пари нямаше, ама ни даде по една картина. Жената веднага я закачи у кухнята. А ти — певец!

— Мога да ви изпея нещо! — плахо предложих аз. — Обичате ли арията на Каварадоси?

— Абе, я мани тая работа! — с погнуса се изплю сержант Пешев. — Ария! Пръстен немаш ли? Венчална халка?

Казах им, че нямам нито пръстен, нито венчална халка.

— Давай тогава квото имаш! — с досада рече сержант Костов. — Давай, стига си ни губил времето!

Прерових всичките си джобове и с мъка събрах три лева. Взеха ги с отвращение.

— Ей, момчета — попитах, докато те си делиа парите, вие да не сте менте-катаджии?

— Ми менте сме, разбира се! — отвърна сержант Пешев. — Ако бехме истински, щеше ли да се отървеш с три лева?!

РЕЛИГИЯ И ИКОНОМИКА

В кварталния гараж на Кирето можеш да срещнеш всякакви хора. Но най-често можеш да срещнеш бай Боре от Требич. Миналата седмица го срещнах пак. Седеше в ъгъла и пиеше гроздова с мезе тиквени семки.

— Ела да ти кажем, що съм измислил! — повика ме бай Боре. Едно уточнение: бай Боре по произход е шоп, по професия — стрелочник, а по призвание — мислител.

Взех си и аз една гроздова и седнах при него.

— Та какво си измислил? — попитах.

— Измислих как да се опраиме! — гордо заяви той.

— Кой? Аз и ти ли?

— Море! Яз и ти! Целата държава!

— Сериозно?!

— Най-сериозно! Слушай ме сега! Па нали си учен човек, можеш, ако сакаш, и да си записваш!

Отпи бай Боре от ракията и започна:

— Нали разправят, дека овци, говеда, свинье — сичко е изклано и изнесено по странство! Такааа... Яз мислих, мислих и те що измислих! Първо требе сите, целио народ, да станеме мохамедани! Сещаш ли се защо?

— Не! — признах си аз чистосърдечно.

— Оти мохамеданите свинско не ядат, те затова! Така за година-две свиньете па че се наплодат! Това първо. После сите, целио народ, че станеме индийци. Това второ. Оти за индийците кравата е свещено животно и един индиец никога нема да ти заколя крава! Така за една-две години че се наплодат и говедата.

— Сега вече схващам идеята — прекъснах го. — Ами после?

— После че станеме ескимоси, оти па ескимосите не ядат овчо! Така за десетина години че си стъпиме на ногите и па че станеме православни, ако църквата не се нацепи дотогава ептен. Ако па се нацепи, че станеме италиянци-католици, оти италиянците ручат жаби,

а по нашите гьолове барем жаби — дал Господ! Те това съм измислил!
А сега окни още по едно ракиче!

Не знам дали идеята на бай Боре би могла да се осъществи глобално за цялата страна, но в гаража на Кирето още на следващия ден се появи ново мезе — панирани жабешки бутчета. Не са лоши на вкус.

СТОЯН И ЦВЕТА

Боже, каква любов, каква севда беше? Изкара Стоян заран овците, раздрънкат се ония ми ти звънци и хлопатарите и цялото стадо вдигне пушиляка баш покрай Цветината къща. Не че не може Стоян по друг път да ги прекара! Може. Ама по му е кеф край Цвета да мине!

А Цвета, като чуе звънците и хлопатарите, като чуе как Стоян им подвиква „Ряа, ряа, да пукнете дано!“, покаже се на пенджерката и попита:

— Надека бре, Стояне? Надека си тръгнал?

Погледне я Стоян милно и премилно, па отговори:

— Ма ти, Цвето, кърава ли си! Не виждаш ли дека съм покарал шугавците на паша!

И отмине.

Отмине Стоян със стадото, а на Цвета сърцето рипа, рипа като малко прасе в нова кочина! Любов!

После цял ден Цвета и вълна да преде, и пипер да плеви, и царевици да копа — все за Стоян си мисли. Представя си го как седи на некой кютук и свири на двоянка, как псува овците и вади кърлежи от опашката на кучето.

А вечер!... О, дойде ли вечер. Цвета грабва стомните и побягва към чешмата в Долната махала. Там, във върбалака, я чака Стоян. Чака и примира! Щом Цвета напълни стомните, той изскочи из върбалака и каже:

— Бау!

А на нея само това й трябва. Обърне се, изгледа го, па рече:

— Уу, Стояне, Бог да те убие!

— Бе, може! — смее се Стоян. — Може Бог да ме убие! Ама дай първо да те цунем, Цвето, па после, ако иска, и гръм да ме тресне!

И не е Стоян някой дървеняк, та направо да целува, ами най-напред плюне, обърше си мустака и чак тогава сграбчва изгората си. Па галене, па щипане, па кикотене!

Ама пусто, немаха късмет Стоян и Цвета... Баща ѝ, проклет да е, не я даде на Стоян, а я даде на един другоселец. А другоселецът хем патрав, хем кривоглед, ама не бил прост овчар като Стояна, а имал воденица, огън да я гори дано!

Съдба!... Посвири Стоян още месец-два жално-милно на двоянката, па продаде овцете, утрепа кучето и отпраши към София. Изучи се там за стрелочник, ожени се за една вакарелка, направи си къща в Булина ливада, деца му се народиха...

А Цвета? Цвета — нищо. И тя народи деца, децата ѝ отраснаха, отслужиха войници и се запиляха и те по София станаха стругари в Кремиковци. Па като се спомина патравият ѝ мъж, Цвета се пресели при най-малкия син в „Младост 4“.

Така щеше да свърши тази история, ако не беше пресъхнал язовир „Искър“ и не беше дошла в София голямата водна криза. Обаче язовирът пресъхна и кризата дойде. И се срещнаха Стоян и Цвета. Срещнаха се на чешмата пред Централна баня. Тя дошла от „Младост“, той — от „Люлин“. Тя — с шишета от „Кока-кола“, той — с туби от антифриз. Видя я Стоян и веднага я позна. После я изчака да си напълни шишетата, приближи се до нея и каза:

— Бау!

Цвета се обърна, изгледа го, и рече:

— Стояне, ти ли си, бре. Бог да те поживи! — и изпусна мрежите с водата.

А Стоян я сграбчи както едно време и прошепна:

— Цвето, Цвето, да е жив и здрав водният режим! Той ни върна младостта!

После плюна и си обърса мустака.

НИЕ — СКРИНОВЕТЕ

Въпреки твърденията на народната поговорка, лудият и пияният много си приличат.

Пияният, тоест не пияният, а бъдещият пиян, на първата ракия обикновено започва да си прави самоанализ наум и съвсем предпазливо си казва: „Втора няма да поръчам, хвана ме!“ На осмата ракия обаче същият човек вече гласно обявява:

„Нишшшо ми нема, бе, а на бас, че нишшшо ми нема! Келнер, дай още по ено!“

При лудия положението е горе-долу същото. Щом получи първата депресия или първата нервна криза, бъдещият луд моментално тича при психиатъра и му се оплаква, че листата на дърветата шумолят адски гръмогласно, че сънува виолетови папагали, които го псуват на майка, леля и братовчедка, и че от време на време има нужда да крещи като Лайза Минели във филма „Кабаре“. Този човек още не е луд. Той е само невротик. Когато полудее истински, той вече ще твърди, че е заобиколен от луди, и че той, нормалният, не може да живее между отявлени психари.

Преди много години, когато все още само сънувах виолетови папагали, попаднах на един умен човек. Той беше психиатър. Между другото повечето психиатри, колкото по-умни стават, толкова повече започват да приличат на пациентите си, но този тогава беше все още само умен. Та ето какво ми каза той тогава:

— Скъпи приятелю — казва ми, — листата не шумолят гръмогласно, а виолетовите папагали са красиви птици, макар че понякога псуват наистина доста каруцарски, но така или иначе сънувай ги колкото щещ. Лайза Минели също си я бива и щом ти се крещи като нея, иди в гората или под някой железопътен мост и си крещи на воля. В това няма нищо лошо. Но за да не полудееш истински, съветвам те да приложиш метода на чекмеджетата. Какво представлява той? Той представлява ето какво: представи си, че всеки твой проблем е едно чекмедже. Докато чекмеджетото е отворено — проблемът съществува,

щом обаче затвориш чекмеджето, проблемът го няма, забравяш го. И отваряш друго чекмедже. И после и него затваряш. И трето. И четвърто. И пето. Ама нямало пари? Затваряш чекмеджето. Ама началникът ти бил идиот, а колегите — полуидиоти? Затваряш чекмеджето! Гаджето ти правело номера! Затваряш чекмеджето и си намиращ друго гадже! И така нататък. Разбра ли ме?

Разбрах го...

И започнах да живея по метода на чекмеджетата. Пари? Тряс — чекмеджето! Началник? Тряс — чекмеджето! Партия? Тряс — чекмеджето! Правителство? Тряс — чекмеджето! Квартал, град, държава, полуостров, континент? Тряс-тряс-тряс — чекмеджетата тракаха като шевна машина!

Докато един ден осъзнах, че съм се превърнал в скрин ли, в кантонерка ли, в друга някаква мебел ли — не знам, но целият съм отрупан със затворени чекмеджета, а ръцете ми нямат сили да затварят все още зеещите.

„Ами сега какво да правя, докторе?“ — ще ми се да го попитам оня умник, но първо, отдавна не си спомням къде живее, и второ, не знам дали все още е само умен или вече от затваряне на чекмеджета е заприличал на пациентите си.

А други познати доктори нямам, за да ги попитам как да я караме ние — скриновете...

КУПИ МИ ТОП, СЛАДУНО МОМЕ!

Седя вчера в гаража на Кирето, пия си бирата и си чета вестника. И не щеш ли — влиза Интелигента Парушев. Направо щях да се срутя от стола! Първо — Интелигента Парушев влиза в заведение като гаража на Кирето, второ — без папийонка и трето — небръснат и погледът му мътен като на замразен кефал и четвърто... Четвъртото, братко, Интелигента Парушев си поръчва двойна мастика! Как да не се срутиш от стола?! Това той! Интелигента Парушев, дето в махалата не случайно му викат Интелигента! Ами че той носи папийонка дори когато си тупа килимите, и даже на кучето си говори на „вие“. Със собствените си уши съм го чувал. „Не бива — казва — да постъпвате така, Ричард! Не бива да препикавате всяко дърво! Изберете си, моля ви, едно дърво и само него си препикавайте!“

А сега — хоп — при Кирето и — цап двойна мастика без папийонка!

Сгъвам вестника и го питам.

— Кво става бе, комшу? Нещо не си на кеф, май, а?

Интелигента Парушев си поръчва втора двойна, сяда при мен и въздиша:

— Как да съм, как го казахте, съседе, тъъ на кеф, когато... Не, не, просто не ми се приказва за това!...

— Кажи де, — викам — кажи! Мое па да ти олекне!

Той пак въздиша:

— Снощи, — казва — бях на опера.

— Еее — викам — айде сега, голяма работа! На всеки мое да се случи!

— Не, чакайте — прекъсва ме Интелигента Парушев и погледът му става още по-мътен. — Не можете да си представите такова нещо! Още Станиславски е казал, че театърът започва от гардероба. Това се отнася и за операта. А тук — Боже мой! На гардероба стои някаква мургава личност и размества кутийки от играта „Тука — има, тука — нема!“ В операта! В храма на изкуството! Възмущавам се, естествено,

гласно се възмуцавам, а мургавата личност знаете ли какво ми казва? Казва ми: „Бегай оттука!“ И гордо добавя, че той изкарвал заплатите на половината творчески състав! Както и да е — влизам, започва първо действие. „Севилският бръснар“! Росини! Тенорът обаче, вместо арията на Граф Алмавива, започва да пее някаква гадост! „Волим те, душо моя“, или нещо от този сорт. Можете ли да си представите! Някаква компания от втора ложа си била поръчала това нещо! Ужас! Нататък просто не ми се разказва! Фигаро подслушва Доктор Бартоло и Дон Базилио и същевременно бръсне някакъв субект от четвърти ред. Аз, естествено, се възмутих отново, но разпоредителката ми обясни, че зрителят си бил платил за услугата. Нататък вече наистина не ми се разказва! Граф Алмавива пъ втори път „Волим те, душо моя“ плюс „Кръчмарице-проклетнице“, плюс „Лепа Цуро, бели су ти нозе“, а Дон Базилио пък изпълни „Сладуно моме“, и докато той пееше, някакъв тип непрекъснато му лепеше банкноти на челото! Не, наистина, съседа, имах чувството, че се намирам не в опера, а в някаква механа или дявол знае как се казва там.

Или аз вече не разбирам от изкуство, или това снощи е било някакъв сън, кошмар някакъв!

Обясних на Интелигента Парушев, че той от изкуство може и да разбира, но не разбира от пазарна икономика, и го попитах ще пие ли още една мастика.

— Ще пия! — мрачно махна с ръка той.

Изпи още седем. А на тръгване двамата заедно изпяхме „Купи ми, мамо, топ“. И хич не пееше лошо пустият му интелигент! Сигурно от мастиката му се отвори тоя глас. А когато излизахме, Кирето ни спря и вика:

— Извинете, господине, обаче случайно чух разговора ви... Не можете ли да докарате някоя вечер цялата опера тука? Щото имам един клиент — баровец... Страхотни мангизи ще снесе! Разправя, че много си падал по Росини.

Интелигента Парушев седна на плочника пред гаража, изхълца и рече:

— Ай сиктир, бе! Много си отворен!

ЩО ЗА НАРОД СМЕ НИЕ И ЗАЩО СМЕ ТАКИВА

На В. Самуилов

Мнозина се питат що за народ сме ние и не могат да си отговорят. Загадка! Тъмна балканска загадка! Ето, за англичаните се знае що за народ са. За французите — също. При нас обаче — мрак.

А нещата всъщност са много прости. Цялата работа е в това кой какво пие. Защото не битието, а питието определя и съзнанието, и характера. И не само на отделния индивид, а на нацията като цяло.

Какво пие например типичният англичанин? Типичният англичанин пие уиски. А това питие разширява кръвоносните съдове, премахва комплексите и изостря паметта. То те кара да си спомниш, че пралелята на прабаба ти е била придворна дама, че твой роднина е участвал в кръстоносен поход и че вуйчото на баща ти е бил губернатор на остров, преди да го изядат жителите на острова. Ето така действа уискито и ето затова англичанинът дори в Сахара облича фрак преди вечеря и дори за Америка говори като за бивша колония.

Водката има друго действие. Тя взривява дълбоката славянска тъга, тя те подбужда да си дереш със замах ризата, да размазваш с юмрук по брадата си бликналите мътни сълзи и да пееш песни за родината, както постъпват в Полша, Русия и Украйна — в страните, където водката е национално питие.

Виното пък подбужда към песни, танци, любов и бикоборство. Справка — страните от Средиземноморието.

А какво пие българинът? Българинът пие главно ракия. Обикновено — пърцуца. И как въздейства пърцуцата? Ами обърнете едно шише и ще видите как въздейства! Сто на сто няма да си турите папийонка като англичанина, нито ще целунете роклята на жена си като французина, нито пък ще изпеете националния химн като поляка.

Просто ще хванете празната бутилка и ще се огледате: „Абе, мама му стара, на кого да я очукам у главата!“

Ето така действа нашата ракия! Тъмни сили бушуват в нея, тъмни и непредсказуеми! Затова и народът ни е такъв непонятен и непредсказуем! Ех, ако можеше и българинът да пие уиски, ама истинско, а не произведено на Гара Искър, ако можеше да пие водка, ама оригинална, а не от цар Киро, ако можеше да пие вино, ама качествено, от избите в Коньовица!... Да видите тогава дали нямаше българинът да бъде горд като французин и патриот като полски шляхтич! Ако можеше, ама откъде толкова пари?! Бе, нема ли кой да викне още една грозданка, бе!

ТЪРСЯ ФРАНЦУЗОЙКА!

— Ето! — каза жена ми и ме посочи на влезлия с нея господин.

Той ме огледа с воднист синьозелен поглед и мълчаливо кимна. После приближи до мен и опипа с показалец торбичките под очите ми.

— Пие, да?

— Малко! — отвърна жена ми. — Само като го черпят.

— Ай сий! Разбира! — отново кимна онзи. — А пуси? Смокинг?

— Но смокинг! — излъга жена ми. — Отказа ги! — И добави: — Вчера!

— Ай сий!

— И зъбите са му здрави! — пак излъга жена ми. Непознатият обаче явно не й повярва, защото ме хвана с едната си ръка за носа, а с другата — за брадичката и надникна в устата ми.

Това вече беше прекалено! Пернах го през ръцете и скочих от фотьойла.

— Гергано! — креснах. — Къв е тоя педераст!

— Шшшт! — изшътка мойта. — Какви думи употребяваш! Господинът разбира български! Освен това не е педераст, а бисексуален!

— Добре! — продължих да крещя аз. — Какво прави тоя бисексуален педераст въщи и защо занича в устата ми?!

— По-тихо! — умоляващо преплете пръсти жена ми. — Човекът е англичанин. Бизнесмен. Дошъл е да инвестира в България.

— И по тая причина трябва да ми разгледа сливиците, така ли?

— Стига си викал! — скастри ме тя. — Излагаме се пред човека! Казах ти — дошъл е да инвестира в България. Но докато другите бизнесмени купуват заводи и телекомуникационни компании, той купува хора. Решил е да си вложи парите в българи!

Отново рухнах във фотьойла.

— И ти ме продаваш?! — едва успях да промълвя.

— Е, какво толкова! — вдига рамене жена ми. — Знаеш ли каква цена ти сложих? Три милиона! При това — не долара, а английски

лири! Знаеш ли какъв е курсът на английската лира в момента?

После извади някакви документи от чантичката си, хвана чужденеца подръка и го поведе към масата в столовата.

Останах във фотьойла, онемял от учудване и гордост. Господи! Моята Гергана ми е турила цена, по-висока от цената на завода в Провадия! Ми че тя е по-умна от цялото ни правителство! Ама и мен явно си ме бива, щом е решила толкова много да иска!

В следващия миг скочих и тихо, на пръсти, се измъкнах от хола. Мааму стара! Ще потърся начин да се продам на някоя францужойка! Не ги харесвам бисексуалните англичани!

БРИДЖИТ БАРДО НЯМА ДА СЕ МЕСИ!

Тъжно е вече в гаража на Кирето — нашия квартален парламент. Тъжно и тягостно. Гроздовата поскъпна, а Кирето обяви мораториум на вересиите. Вече се отбиваме само за по една малка, колкото да не е без хич, и си тръгваме. Ако имахме опашки като бездомните песове, дето се изтягат пред гаража, сигурно щяхме да си тръгваме с подвити опашки. Днес с Пешо пак си взимаме по една малка и сядаме на масата до входа.

Пешо мрачно отпива — оставя внимателно чашата и казва:

— Много се развъдиха, ей, много!

— Ъхъ! — кимвам.

— И лаят като бесни! Денонощно! Почнах и насън вече да се стряскам от тях!

— Така е — съгласявам се. — Денонощно лаят. Друго не правят, само лаят!

— И много нагли станаха, бе! — продължи Пешо. — Готови са последния залък от устата да ти изтръгнат. Много са озверели!

— Не само са готови — викам, — ами го и отнемат. Последния залък ни взимат тия помияри!

Пешо пак отпива от гроздовата и казва:

— Не съм жесток човек — казва, — не съм за това — да ги изтрепят до крак, но би могло поне да ги кастрират! Мъжки, женски — без значение! Да ги кастрират — и толкоз! Да не се развъждат повече!

— Това е изходът! — отпивам и аз от гроздовата. — Кастрация! Иначе няма да има живот от тях!

— Само че оная, лудата, пак ще нададе вой! — въздъхва Пешо.

— Коя е тая лудата? — питам.

— Бриджит Бардо, коя! Ако почнем да ги кастрираме, тя веднага ще ревне! Нали им е защитничка! Нали все за тях мисли, нали все за тях се пеняви!

— Чакай, чакай! — прекъсвам го. — Ти за какво говориш? Кого преди малко предлагаше да кастрираме?

— Кого! Бездомните псета, кого! — троснато отвърща той.

— Господи, Пешо! — зяпвам аз учудено. — През цялото време си мислех, че говориш за политиците!

Допиваме си гроздовата и си тръгваме. Уличните кучета, налягали пред гаража на Кирето, поглеждат към Пешо със злоба. А към мен — със симпатия.

МЪЖ ВЪВ ФРИЗЕРА

На Иван Драганов вече му се беше случвало, връщайки се ден-два по-рано от командировка, да намери в гардероба непознат мъж. Всъщност веднъж му се случи да намери и познат — Янакиев от горния етаж. Тогава Янакиев се опита да обясни, че бил дошъл да поправа пантите на гардероба, но не можа да каже защо го поправа в абсолютно голо състояние. „Бе, карай! — махна с ръка Иван Драганов. — Няма сега заради едни панти и един комшия да си развалям семейството!“ И се примири с мисълта, че вицовете за съпруг, командировка и мъж в гардероба не са празни измислици, а почиват на реални житейски факти.

Този път обаче мъжът беше във фризера. Естествено пак гол.

„Брей! — каза си Иван Драганов. — Мойта е почнала да се запасява!“

Това му прозвуча като остроумна шега и той весело се засмя. После си наля половин чаша гроздова и се обърна към непознатия:

— Мой човек, така и така си ми дошъл на гости, излез да му ударим по едно!

Мъжът не помръдна.

— Хайде де, хайде, не ми е за сефте, свикнал съм! Излез оттам, стига си се правил на умрял! — повтори поканата Иван Драганов и разтърси голото рамо на госта.

И тогава разбра, че онзи хич не се прави, а наистина си е умрял. По-умрял не можеше да бъде: погледът — изцъклен, езикът — изплезен, сякаш му подаваш да си близне сладолед, тялото — вдървено!

„А стига, бе! — гаврътна Драганов гроздовата на екс. Мойта наистина прекалява! Досега си мислех, че само с умрели не ми е кръшкала, ама явно съм я подценявал! Интересно обаче откъде го е намерила тоя хубавец?“

Наля си втора чашка (този път — догоре) и се провикна към спалнята:

— Снежано! Снежано! Ела тука, некрофилко такава! Ела, че ми писна вече от тебе!

— Какво си се разкрещял посред ноц! — показва се жена му съннена и разчорлена. — Знаеш ли колко е часът! Всичките съседни ще събудиш!

— Бе ще ти кажа аз на тебе колко е часът! — зверски я изгледа Иван Драганов. — Къв е тоя труп във фризера!

— Най-обикновен — широко се прозя жена му. — Вчера го купих от пазара...

И след втора широка прозявка продължи:

— Вярно, доста кокал има, но все пак — три лева килото! А свинското и телешкото знаеш сега по колко са! За агнешкото да не говорим! Освен това продавачът ми показва сертификат — трупчето е съвсем прясно, човекът е застрелян само преди два дни!

Иван Драганов с трепереща ръка си наля нова ракия.

— Хайде стига си къркал! — прибра шишето жена му. Лягай побързо, че утре трябва да ми помагаш при разфасоването — сама няма да мога...

Драганов все пак обърна и тази чашка на екс, затвори фризера и облекчено въздъхна:

— Аз пък си помислих, че вече ми слагаш рога и с умрели! За некрофилка те помислих!

— Глупчо! — целуна го жена му по сънната артерия. — Аз се чудя как да свържа двата края при тия цени, а той... Ревнивец такъв! Вместо да си благодарен, че по цял ден обикалям пазарите да намеря нещо по-евтинко!

По устните ѝ обаче се плъзна една лукава усмивчица.

ДЕЛИРИУМ ТРЕМЕНС ИЛИ ЗА ПОЛЗАТА ОТ ОНЕЗИ ЖИВОТИНКИ

Преди години изпих по грешка няколко глътки анилинова боя и изкарах една нощ на системи в токсикологията на „Пирогов“. Съседи по легло ми бяха четири войничета, натровени с бензин, един старец, пострадал от развалена копърка и един алкохолик с делириум тременс.

Някъде след полунощ войничетата и старецът заспаха, будни останахме само аз и алкохоликът. Аз трябваше да съм буден, за да звъня на сестрата, когато свърши поредната ми банка с глюкоза, а той не можеше да заспи, защото непрекъснато го тормозеха някакви животинки. Какви ли номера не му въртяха, проклетниците! Друсаха му леглото, местеха радиатора на парното, хапеха му одеалото.

— Ето, ето! — сочеше той с треперещ ноктест показалец. — Ето! Плете се, плете се, обърне се и стане на котка!

Напразно се опитвах да го убедя, че няма никакви животинки — да спи спокойно.

— Неее — клатеше глава алкохоликът. — Ти с твоите очи не можеш да ги видиш! Само аз с моите очи ги виждам!

И от тона му не можеше да се разбере — съжалява ли или се гордее с този факт.

— И дома идват! — оплака ми се човекът. — И там не ми дават мира!

— И като идват, какво правят? — попитах.

— Па гледат телевизия.

— Ами ти изгаси телевизора и ти ще си отидат! — посъветвах го аз.

— Бе аз го гася, ама те пак го пуцат! Ето — плете се, плете се...

— ... обърне се и стане на котка! — довърших аз фразата му.

— Нали? — зарадва се той. — Нали ги видя и ти!

Така и не успях цяла нощ да го убедя, че няма никакви животинки в стаята, да заспива вече, стига се е кокорил!

Някъде призори сънят ме надви. Събудих се от гласа на сестрата, дошла да включи новата банка с гликоза.

— Пратих една от животинките да я извика — обясни ми алохоликът. — Иначе щеше да си заминеш като нищо, знам ги аз тия работи! Абе и между тях понякога има свестни, мамка им животинска!

И се усмихна загадъчно.

КОСМИЧЕСКА ИДИЛИЯ

На В. Станков

Звезди, астероиди, метеорити, комети. Космос като космос. И някъде из този космос — междупланетна станция. Мъничко късче от майката Земя. А понеже станцията е българска — значи и мъничко късче от майка България.

В това именно късче, в един от специалните му сектори стояха и разговаряха командирът на късчето и неговият първи заместник — космонавтът Петров. Всъщност „стояха“ е условно казано, човек трудно стои, когато е в безтегловност, двамата по-скоро се рееха из наблъсканата с апарати каюта и внимаваха да не закачат нещо с обкованите си в олово обувки.

— Иване, можеш ли да ми обясниш какво е това? — попита командирът и тикна в лицето на заместника си някакво листче.

— Кое, шефе? — на свой ред попита космонавтът Петров, преструвайки се, че не разбира за какво става дума.

— Ей това тука! Това листче!

— А, това ли? — Петров се опитваше да спечели време — Това е... Така де, това е заявката за следващия транспортен кораб.

— Виждам, че е заявката за следващия транспортен кораб! — повиши тон командирът, с което наруши едно от основните правила в станцията: да не се пее, да не се въздиша и да не се повишава тон — с цел пестене на дефицитния кислород. Виждам, че е заявката! — повтори той като отново наруши правилото. — Ти ми прочети какво пише в тази заявка! Чети, чети! На глас чети!

Космонавтът Петров взе листчето и зачете:

— Осемдесет килограма чушки „червена капия“, два тона сини сливи, десет метра черва, петдесет килограма захар...

— Иване, какви са тия глупости?! — прекъсна го командирът. — Сливи, черва, капии?! Какво е това?!

— Ами такива са заявките на хората, шефе! — вдигна рамене космонавтът. — Космонавт Маринова си поръчва чушки, щяла да ги затваря в буркани. Сливите са за космонавт Горанов ще вари ракия. Той и досега вареше — от мармалад, обаче. Не му е лоша ракията, шефе, пивка е, но на другия ден малко те цепи главата. От сливовата нямало да е така...

— Иване, вие ще ме побъркате, бе! — кресна командирът, при което изразходва цяла дневна дажба от кислород. — Това тука космическа станция ли е или вилна зона?! Ракия ще ми варят! Бе чудя се аз защо оня ден целият космос се беше размирисал на джибри! Ами тия, какво беше... Тия черва?

— Червата са мои, шефе! — сведе виновно поглед космонавтът Петров. — Тоест, не че са мои червата, а са за мене. Малко луканка да натъпча...

Командирът отчаяно се хвана за главата.

— Че какво лошо има бе, шефе?! — продължи Петров все още със сведен поглед. — Сега на Земята е есен. В нашия край де, в България! А българинът есенно време не си ли затвори някой и друг буркан, не си ли свари ракия, не натъпче ли малко луканчица...

— Не, вие наистина ще ме побъркате! — въздъхна командирът и пак наруши онова правило. — Есен било! Буркани, луканчици! Ние тука програма изпълняваме бе, еей! Научна програма! Експерименти провеждаме в открития космос! А те се занимават с черва и печени чушки!

— Ама шефе, чакай бе! — доби смелост заместникът. Те, хората в извънработно време... После какво ни пречи да включим и това в програмата? „Домашно консервиране в условията на космически полет.“ Хем ще си правим експериментите, хем и храната ни такава... От сегашните космически буламачи направо ми се повдига вече...

Командирът се замисли.

— В програмата значи?...

— В програмата, шефе! — енергично кимна Петров. Включваме го в програмата и готово!

— Така, така... А на Горанов мармеладовицата била пивка, казваш?

— Пивка е, шефе! Много е пивка! А и на градус я е докарал...

— Хм! — изсумтя неопределено командирът. — Иди му кажи да донесе една колба за изследване! И направи писмено предложение за разширяване на програмата!

* * *

Звезди, астероиди, метеори, комети. Космос като космос. И някъде из този космос — едно късче от България. От истинската — ухаеща на печени чушки, на пърлено прасе и на сливов първак България...

МИЛА РОДНА КАРТИНКА СПОНСОРИРАНО ПРОИЗВЕДЕНИЕ

Квартално заведение. Тоест бивш гараж, преустроен в кръчма. По-точно — в кръчмица. Край една от масичките в кръчмицата седят трима мъже. Възраст — неопределима. Дата на последното бръснене — също. Мъжете се казват Гошо, Пешо и Драган. Те разговарят помежду си.

Гошо пита Пешо и Драган дали го уважават.

Пешо и Драган съветват Гошо да оди да се надбегва.

Гошо се интересува дали би могъл при това положение да им тегли една майна.

Пешо и Драган отвръщат, че може, но после ще му откинат главата.

Гошо хълца.

Пешо и Драган го питат какво си мърмори под носа.

Гошо отговаря, че нищо, и продължава да хълца.

Пешо заявява, че сега ще види той едно нищо, хваща чашата с мастика и я лисва в лицето на Гошо.

Гошо се разплаква. По четинесните му бузи се стичат сълзи, примесени с мастика. Той се опитва да улови с език струйките.

Пешо и Драган го питат защо им се плези. Гошо ги съветва да идат на майка си във, но не успява да уточни във какво, тъй като Драган му шибва един между веждите.

Гошо пада, Драган и Пешо стават. Станалите ритат падналия.

Собственикът на бившия гараж, преустроен в кръчма, излиза иззад тезгяха с арматурно желязо в ръка и препоръчва на тримата да се изметат веднага, докато не е заиграло желязото.

Тримата излизат прегърнати и се отправят към съседния бивш гараж. Гошо куца. Пешо и Драган го подкрепят.

Мила родна картинка!

Уточнение: Картинката е нарисувана с любезното съдействие на Цар Спиро, „Филиповци-Мастика“ — ООД, „Асен & Асан“ —

Холдинг „Джибровица“ АД и „Мето-Алкохолдинг Къмпани“.

МОЯТ СЛУЧАЙ

Зима. Мраз. Сняг се сипе на парцали. Поетично!

Поетично, но студено. Особено, ако са ти изключили парното поради неплатежоспособност. А моят случай е точно такъв.

Когато ти изключат парното, можеш да се отопляваш с ток. Ако е зима, ако е мраз и ако сняг се сипе на парцали. Да, но щом ти изключат парното заради неплащане, скоро ще ти изключат и тока по същата причина. Моят случай е точно такъв.

Човек, който няма парно и ток, би могъл да се грее с гроздова. Или с вино. Това диктува логиката. Но логиката диктува и друго. А именно: щом едно парно и един ток не можеш да платиш, значи и пари за гроздова няма да имаш. За вино също. Е, моят случай е точно такъв.

Остава вариантът жена. Мадама. Гадже. Нищо не може да те стопли така, както ще те стопли една красавица знойна. Боже Господи! Човек, който няма пари за парно, за ток, за гроздова и за вино — как такъв човек ще си позволи красавица?! При това — знойна! Не може да си позволи, разбира се! И моят случай е точно такъв!

Единствената надежда е времето да се стопли. Да си отиде тази зима, да спре този мраз и снегът, дето се сипе на парцали, също да спре. Нека да не е толкова поетично, но и толкова студено да не е. Обаче — цъ! Във вестника пише, че времето ще се задържи облачно и че в по-голямата част от страната ще вали сняг, а в югоизточните райони — дъжд. Момент, момент!... Над синоптичната прогноза има и социална. Там пише, че все повече българи ще слизат под жизнения минимум. Това означава, че ще им е студено, че няма да имат пари за парно, за ток, за гроздова и за гадже! Ура! Това означава, че моят случай не е само мой!

Да де, ама дали ще ме сгрее и тая работа?

ИСТИНАТА ЗА ИУДА ИСКАРИОТСКИ

*„И като захвърли сребърниците в храма,
излезе и отиде, та се обеси.“*

Из Евангелие от
Матей (27:5)

Прочее Иуда не беше лош човек и продаде той Иисуса Христа не от злост, завист или греховни помисли. Подобно на Каина той бе човек земеделец, обичаше да сее, да жъне и да отглежда смоковници. И тъкмо една градина, засадена със смокинови дървета, на Изток от Йерусалим, бе легнала на сърцето му, сънуваше я Иуда нощем, а денем тя му се мержелееше пред погледа с короните си и с плодовете си. И затова Иуда склони да предаде Учителя на първосвещениците и старейте и да вземе мзда (награда) тридесет сребърника. Прочее тъкмо толкова му искаше търговецът за споменатата градина.

И занесе Иуда тридесетте сребърника на търговеца и рече му: Ето ги. За тях продадох Учителя си и Душата си. Дай ми градината със смоковниците.

А търговецът му рече, казвайки: Малко са.

И се учуди Иуда: Защо казваш, че са малко. Нали толкова ми поиска.

А търговецът му отвърна: Толкова ти поисках преди тридесет дни и тридесет нощи. Но тогава 30 сребърника бяха равни на 30 скили, 1 скила беше 5 динария, 100 динария се продаваха за 25 тетрадрахми, 1 асарий се заменяше за 4 кодранта, а 1 кодрант струваше 2 лепти — толкова, колкото вложи в съкровищницата на храма и оная бедна вдовица. Но минаха, както ти рекох, тридесет дни и трийсет нощи, фиксингът на динария се промени, скилата поскъпна с три тетрадрахми, асарият се повиши с една лепта, тетрадрахмата вече е 2 статира и 3 кодранта, 1 сребърник вече не е 5 динария, а 2, ще рече, че

ако я искаш още градината със смоковниците, трябва да ми броиш 75 сребърника, или 2400 нови асария.

И се хвана Иуда за главата, и заплака с кървави сълзи. И като плачеше, рече, казвайки: Елои, Елои, лама савахтани? (Боже мой, боже мой, защо си ме изоставил?)

И като захвърли сребърниците в храма, излезе и отиде, та се обеси.

А Иисус, прочее, вече го водеха към Голгота.

МЕЧТИТЕ СЕ СБЪДВАТ

Спомняте ли си, дами и господа? Това беше преди двайтсет-трийсет години. Филмът е свършил, музиката е отзвучала, екранът е бял като съня на пеленаче... А ние седим вцепенени в салона. И въздишаме. Защото всичко това, което сме гледали допреди малко, не е истина. То става само на кино. То е една мечта, която в живота никога не се сбъдва.

Мечтите бяха два модела — американски и съветски.

В американския модел красиво и бедно момиче от Арканзас отива в Ню Йорк. Там то през деня шие илици в малка фабрика на Осмо авеню, а вечер ходи в склада на мистър Грегъри, където момчетата от квартала уреждат танци. Веднъж обаче момичето танцува с обаятелен джентълмен, който се оказва продуцент от Бродуей. Да се чудиш — какво търси той в склада на мистър Грегъри, но майната му! Те, продуцентите, са малко ексцентрици. По-важното е, че джентълменът от Бродуей се влюбва в красавицата от Арканзас. След две седмици тя вече е звезда от мюзикъла „Извади си револвера, Джо!“, а продуцентът е неин любящ съпруг. Двамата са богати и щастливи. Край.

В съветския модел събитията се развиваха по коренно различен начин. Наденка — колхозна птичарка и лудетина, изобретява нов тип трансформатор за доилни апарати. Разбира се, веднага тича с чертежите при председателя на колхоза чичо Гриша. Чичо Гриша обаче отхвърля чертежите. Първо, защото колхозът е птицеколхоз и в кокошарника доилни апарати не трябват, и второ, защото чичо Гриша, по причина на войни, революции и борби с кулачеството не е имал време да ходи на училище. С други думи — не разбира много-много от изобретения председателят. Наденка си тръгва разплакана. На входа обаче я среща партийният секретар Иван Ефимович. „Я да погледна и аз чертежите!“ — казва той. Иван Ефимович също не е ходил на училище, но веднага разбира, че трансформаторът на Наденка е уникален. След две години Наденка завършва техникум и е избрана за

делегат на поредния партиен конгрес. Когато се връща от конгреса, чичо Гриша доброволно ѝ отстъпва председателското място, а на сватбата ѝ с тракториста Ваня първия тост вдига Иван Ефимович. Той прочита и указа във вестник „Правда“, с който Наденка е удостоена с държавна премия. Край.

Така беше, дами и господа! Филмова мечта, която в живота никога не се сбъдва!

Сега обаче и времената, и филмите са други! Сега, слава Богу, вече няма защо да въздишаме облещени пред угасналия екран. Това, което става на кино, вече го има и в живота. Във филма се трепят мафиотски босове. В живота го има същото — застреляха Крушата и Крокодила, да се готвят Слона и Портокалчето. Във филма скопяват едного с клеци. Е, на съседната улица пък колят едного с бичкия. Във филма крадат кола. Много важно! В нашата махала само на Пешо още не са му откраднали колата, ама причината е, че Пешо има Трабант и си го е качил на балкона. Във филма изнасилват ученичка на петнайсет години. А Коко Чифтето пък изнасили сетера на комшийката Мара. На три години! (Не Мара, а сетерът.) Във филма обират банка и заминават за Аржентина. Едни наши момчета пък обраха държавата и заминаха за Виена. Изобщо каквото в киното, това и извън салона! Как да не сме щастливи, дами и господа! Вече няма неосъществими филмови мечти! Мечтите се сбъдват! Дори и да не искаме!

ИНСТРУКЦИЯ № 2000

Нашата древна и млада родина, разделяйки се с миналото, кой знае защо взе, че се раздели и с разузнавателните си структури. По-рано имахме шпиони дори в Гренландия и в племето Алуца — Муту (жрецът на племето беше завършил ВИАС при професор Янчулев), а сега даже в братска Швейцария няма пукнат български разузнавач.

Наново трябва да се изграждат мрежи, да се осигуряват конспиративни квартири, да се измислят пароли, да се съчиняват легенди. Дълга, трудна и главоболна работа. И понеже старите специалисти вече ги няма, а новите още не са специалисти, експертна група подготви комплект съвети към бъдещите разузнавачи, за да ги предпази от онези грешки, които най-често водят към провал.

Предлагам част от комплекта на читателите, защото, знае ли човек — днеска читател, а утре току-виж му хрумне да се потопи в безбрежния океан на световния шпионаж.

И така...

Съвет първи: В Европа и в Америка, влизайки в заведение, никога не си поръчвайте студена бира. Веднага ще разберат, че сте българин. Там бирата се сервира само студена. Освен това не проверявайте за утайка в бутилката — в техните бутилки утайка, фасове, бурмички и прочие тела няма и не би могло да има. (Пример: През 1981 година в Мюнхен бе разкрит българският разузнавач Петър Попов с псевдоним Масажиста само защото редовно вдигал бирената бутилка срещу слънцето и търсел боклуци.)

Съвет втори: Закопчавайте панталона си в тоалетната! Ако го закопчавате извън нея, околните веднага ще разберат, че сте родом от Балканите. (Пример: През 1977 година на летище Орли в Париж бе арестуван румънският шпионин Коста Драгостя с псевдоним Художника, защото продължавал да си закопчава дюкяна на петдесет метра от тоалетната. Не го спасява нито перфектният френски, нито фалшивата диплома от Сорбоната.)

Съвет трети: Ако според легендата сте бизнесмен, журналист или изкуствовед, есенно време в никакъв случай не правете туршия — това е сигурен признак, че сте от Изток. (Пример: През 1979 година във Виена бе разконспириран разузнавачът Стефан Станимиров с псевдоним Професора само защото кършел клони в Пратера и под виенското колело се опитал да пече на тенеке червена капия.)

Съвет четвърти: Не пейте! Колкото и пиан да сте, не пейте! (Пример: През 1984 година в чикагското метро бе заловен разузнавачът Харалампи Петрунов с псевдоним Готиния. След тринадесетото уиски Готиния влязъл в метрото и запял. Издали го както неравноделните тактове, така и думите от песента „Иванке, бог да те убие“.)

Съвет пети: Ако отидете при проститутка, плащайте веднага! (Пример: През 1986 година същият Харалампи Петрунов е псевдоним Готиния обещал на обслужилата го тайванска проститутка, че ще плати утре. Жрицата на нощта веднага звъннала в най-близкия полицейски участък и съобщила: „Цян чен май бюлген цък цък!“, тоест „Бе тука май има някакъв български левак!“ Залавят го в момента, в който увещавал красавицата да му изпере чорапите. И за тази услуга обещавал да плати утре.)

Съвет шести и шестстотин и шести: Винаги отдавайте особено внимание на дреболиите! Както виждате, те най-често ни издават, че не сме истински европейци! По което впрочем на запад познават не само нашите шпиони, ами и нашите политици! И Бог да ви пази, скъпи колеги!

В СВЕТА НА ПРЕКРАСНОТО И ИЗВЪН НЕГО

Зима. Студ. Сточна гара. Кръчма.

В кръчмата — одимено и уютно. Мирише на загоряла яхния.

Край малка масичка до калорифера седят трима хамали, пият менте-мастика, замезват с кисело зеле от найлонов плик и спорят. Спорът им е литературен.

— Пешо! Говориш като типичен екзистенциалист! — казва единият от хамалите — брадясал мъж с насинено око. — Не забравяй, че изкуството е субективно отражение на обективната действителност!

— Ох, бай Никифоре, бай Никифоре! — въздъхва мургавият младеж с татуировка „Цура“ на едната ръка и „Бухово“ на другата. — Прекалено много си чел Белински, бай Никифоре!

— Ти пък прекалено много си чел Сартр! — отвръща онзи с окото и отпива от мастиката.

— Колеги, моля ви се, колеги! — басово се обажда третият хамалин — рус исполин с белег на бузата. — Говорехме за Шилер! Защо се отклонявате от темата?

— Защото една творба не може да се разглежда извън контекста на литературния процес! — покровителствено се усмихва бай Никифор.

Младежът с татуировките бърка в плика със зелето и също се усмихва покровителствено:

— Нека не забравяме обаче: сам Шилер признава, че при него отправната точка са идеите, а не сюжетът! И това ли ще отречеш, бай Никифоре?

— Не, това няма да отрека! — примирено вдига рамене брадясалият. — Шилер като каже нещо — казано е!

И се обръща към кръчмаря:

— Бучо, я сипи още по една мастика!

Кръчмарят донася мастиката и пита:

— Бе, момчета, кво ви става, бе?! Шилер-Милер — надухте ми главата! Кво е това от вас?

— Как „кво“, бе Бучо? — отговаря му русият с белега. Откак писателите земаха да се пцуват като хамали, ние па го ударииме на изкуство! Я, тури още едно шише у хладилника, структуралист такъв!

ИЗПОВЕДТА НА ЕДИН СРЕДНОСТАТИСТИЧЕСКИ ТИКВЕНИК ПРЕД ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКАТА

Не знам кой дявол ме подкокороса, но и аз си турих телефонен секретар. Знаете я машинката, която, като ти звъннат, а теб те няма, тя казва: „Тук е телефон еди-кой си, ако искате да оставите съобщение, след сигнала разполагате с една минута, пю-у-ут!“ Когато се прибереш вкъщи, пускаш записа и научаваш какви съобщения са ти оставени.

Е, наистина, взех си беля на главата, казвам ви!

Прибирам се вечер, прослушвам записа и чувам едноминутни съобщения горе-долу все от тоя сорт:

„Стига се кри, ами ми върни най-последния петдесет лева, че главата ти ще спускам, кретен с кретен!“

Дрезгав мъжки глас.

Разравям паметта си и установявам, че поне пет-шест души имат право да си искат „ония петдесет лева“ и да ми спукат главата.

Следващ глас — женски, мяукащ:

„Ей, лъжльо! Какво ми обеща онази вечер, забрави ли? Нищо, ти може да си забравил, но аз помня, помня-а-а!“

Майко мила! Коя ли е тази и какво ли съм й обещавал!

Пак женски глас. Но не мяука, а направо реже ухото:

„Слушай, мизернико! С мен може да си разведен, но с детето не си! Така че прати пари за марафонки, ако не искаш да дойда аз лично да ги взема!“

Този глас ми е познат до болка. На бившата ми съпруга е. Доколкото я познавам, наистина ще дойде и тогава — Бог да ми е на помощ!

Следващият запис започва с характерно хълцане. После чувам:

„Трай бе, трай бе, бе яз че гоорим, бе! Ало, брато! Ние тука, рийш, сме се събрали, рийш, при Кирето! Ама страхотна гроздова има Кирето, рийш! Е, ако сега не станеш и не дойдеш при нас, да знаеш, че си последен боклук, рийш! Чекай бе, чекай да чуем какво ше каже, бе! Ало, ало! Ей, пияницо, ше доеш ли, или нема да доееш?“

И така нататък.

И така нататък.

За двата месеца, откакто имам телефонен секретар, разбрах, че в очите на хората съм кретен, лъжльо, мухльо, мизерник, боклук, пияндур, педераст, некадърник, бандит, крадец, посерко, лигльо, кариерист, долен тип, галфон, олигофрен, безхаберник и лалугер.

Тежко, много тежко е да научиш какво мислят хората за тебе!

Сега разбирам защо в правителството още не са си инсталирали телефонни секретари.

ЧУДНИ РАБОТИ СТАВАТ ПО БЕЛИЯ СВЯТ

Към градския транспорт има две изисквания — да е удобен и евтин.

Транспортът в нашия град отговаряше на тези изисквания с обратен знак — беше неудобен, но за сметка на това скъп. Ето защо хората предпочитаха да се водят предимно гратис. „Не стига, че се блъскаме като говеда — казваха си те — ами на всичко отгоре да дупчим и билети! Къде сте видели говедо да дупчи билет?“

И се возеха гратис.

По тази причина транспортната компания работеше на загуба. Нещо трябваше да се направи — или да подобри обслужването, или да се намали цената на билетите. Транспортната компания избра трети вариант — увеличи цената на билетите. С което се увеличиха и загубите, защото се увеличиха гратисчиите. Транспортната фирма реши да отвърне на удара. И то с два удара — отново увеличи цената на билетите, а паралелно — и броя на контрольорите.

Така загубите ѝ нараснаха още повече. Първо, защото на контрольорите трябваше да се плащат заплати, второ — защото гратисчиите се научиха да си правят фалшиви билети, и трето — защото пътниците взеха да бият контрольорите, така, че към тях трябваше да бъдат прикрепени бодигардове, на които също трябваше да се плащат заплати. И то по-високи от контрольорските. А в крайните квартали на града, редом с обявите „Възстановявам стари капачки“, се появиха и обяви „Възстановявам стари билети“.

Транспортните шефове трябваше пак да измислят нещо. И измислиха. Вдигнаха още цената на билетите, назначиха още контрольори и още бодигардове и същевременно намалиха превозните средства.

Намаляването преследваше две цели. От една страна се спестяват шофьорски заплати, а от друга — на всяко превозно средство се падат повече бройки от наличния контрольорободигардски състав, което в крайна сметка трябваше да доведе до печалба.

Трябваше, но не доведе. При новите условия пътниците се научиха да правят вече и фалшиви карти, а съкратените превозни средства станаха толкова претъпкани, че никакъв контролен орган не можеше да се напъха в тях, а ако все пак успееше да се напъха, на следващата спирка биваше изхвърлян в насинено, нащипано и изподрано състояние.

Транспортната фирма закъса съвсем. Сред шефовете ѝ се запрокравда идеята превозните средства да бъдат премахнати изцяло, а контролоро-бодигардският екип да глобява пешеходците по улиците. В по-разширен вариант на проекта се предвижда глоби и по домовете. Тази идея обаче бе отхвърлена като крайно авангардна. Остана другата — най-старата и най-традиционната идея, а именно: да бъде организиран удобен и евтин градски транспорт.

Точно тази идея бе осъществена.

Но не в нашия град, а в друг.

И не в нашата държава, а в друга. Казват, че хората там пътували не само с билети, но и с удоволствие. И транспортните им фирми печелели!

Чудни неща стават по белия свят.

ПИРАМИДА

Седим в гаража на Кирето аз, Пешо, Драган и Бухала и пием мастика. Времето навънка топло, слънце пече — бе, кво да ви разправам — точно мастикарско време.

Пием си ние мастиката и аз предлагам:

— Искате ли — предлагам — да направим пирамида?

— Бе, ти си луд! — отвърщат и тримата. — На тая жега! Па и да не сме фараони, та да правим пирамиди!

— Не, бе! — викам им. — Не египетска пирамида, а такава като варненските!

— В никакъв случай! — още повече се дърпат те. — За такава работа се влиза в панделата!

Виждам, че пак не са ме разбрали правилно, и обяснявам бавно като на олигофрени:

— Не става дума — казвам — за финансова пирамида, а за мастикова! Обърнете внимание — мас-ти-ко-ва! А сега внимавайте! Значи аз поръчвам на Пешо една мастика. А той в отговор ми поръчва две. Драган също поръчва на Пешо една мастика. Пешо в отговор — две. Бухала и той — една мастика на Пешо. Пешо на Бухала — две. Разбрахте ли сега?

— Другите не знам кво са разбрали — вика Пешо, — обаче аз разбрах, че от цялата тая работа аз ще съм прекаран!

— Защо? — питам.

— Как, защо, бе, как защо?! — дръвчи се Пешо. — Проста аритметика — поръчвам шест мастики, а пия три.

— Това е само при първия кръг! — прекъсвам го. — Защото ще има и втори! Тогава вече ти ще си поръчал дванайсет мастики, а ще си изпил шест!

— Значи минавката е още по-чепата! — ядосва се Пешо. — Що ме правиш на баламурник!

Разбирам, че наистина имам работа с олигофрен и продължавам обясненията още по-бавно:

— Пешак, слушай внимателно и разсъждавай! След втория кръг ти наистина ще си поръчал дванайсет мастики и ще си изпил шест. Спор няма! Но за сметка на това всеки от нас Драган, Бухала и аз ще сме изпили само по четири мастики. Следователно ти, с твоите шест ще си пьян като релса, а ние с нашите четири все още ще сме кукурячета! При което, значи те хващаме и те занасяме у вас! Чакай, не ме прекъсвай! Това днеска! Утре пирамидата се завърта! Всички викаме по една мастика на Бухала, той на нас — по две! После ние — още по една на Бухала, той на нас — по две! Накрая — Бухала пьян, ние трезви! И го носим у тях! На следващия ден...

— Ясно! — прекъсва ме Пешо. — Така съм навит!

Другите също се навиха.

И оттогава вече цяла седмица си правим пирамидката и си живеем задружно като първокласници. Днес — аз кьоркютук! Носят ме! Утре — Драган! Носим го! И пирамидата ни никога не рухва! Защото в основата ѝ стоят трезви и честни хора! А варненските пирамиди защо се разнебитиха? Защото там всеки мисли първо за себе си, ето затова! Не, дами и господа! Така здрави пирамиди не се правят! Ако не вярвате, питайте фараоните! И Драган, и Пешо, и Бухала!

— Ало, Кире, дай на всички по две мастики от мене!

СВИНСКА ИСТОРИЯ

Застуди ли се времето, падне ли първият сняг и започват да се разправят разни небивалици за прасета. Дори и вестниците ги описват.

В нам кое си село нам кой си решил да си коли прасето, то обаче се измъкнало изпод ножа, съборило оградата и се напъхало в здравната служба, където сръчният фелдшер първо му ударил една инжекция с приспивателно, а после най-спокойно го разфасовал с подръчни хирургически инструменти.

В друго село пък друго прасе също побягнало, но не се набутало при фелдшера, ами хванало гората. Там се сдружило с други избягали прасета, организирано нещо като хайдушка чета или партизански отряд и тръгнало да мъсти за загиналите си побратими посредством нападения на мандри, палежи на кметства и разлепване на позиви.

Говори се и за някакво прасе, което прокопало тунел под кочината, измъкнало се през тунела, пресякло нелегално границата и сега пращало писма от Канада. „Живот си живея в Канада — пишело то в писмата. — живот си живея благодарение на канадското дружество за защита на животните. Мъчно ми е само, че тука не се хваща българската национална телевизия.“

Имаше и случай с едно прасе от някакво село край град Добрич, което, след като избягало, постъпило в цирк „Добрич“, станало звезда и сега хем обикаля света, хем никому и през ум не минава да прави от него суджуци. Как ще правиш от звезда суджуци?! Може ли от Ален Делон да правиш суджуци?! Или от Сашка Васева да правиш суджуци!

Друго прасе от Пернишко пък прогонило стопанина си и заживяло със стопанката на съпружески начала. Стопанката била много доволна и дори се хвалела на комшиите: „И оня беше свинче, и това — свинче! Ама това свинче барем не пише!“

И още много подобни свински истории се разказват, скъпи приятели. И забележете — колкото по го няма прасето на трапезата ни, толкова по го има във фолклора ни.

А това вече наистина е свинска история!

ВТОРА УПОТРЕБА

Колегата Станчев купи кола втора употреба. Калниците ѝ закърпени с марля и маджун, диференциалът ѝ вие, балансът ѝ чука, стоповете ѝ са боядисани с лак за нокти.

— Абе, това е! — вдига рамене колегата Станчев. — Втора употреба! Някой преди мене я е карал, карал, та душата ѝ е извадил!

Съседът Мишо пък си купува дрехи втора употреба. В някакъв магазин му ги продават на кило. Последният път си купил три кила ризи и кило и половина панталони. Като ги изпра, ризите олекнали с двеста грама, а панталоните — с триста. Освен това тук-таме се появили дупчици. По ризите — дванайсет, по панталоните — пет.

— Абе, това е! — вдига рамене и той. — Втора употреба. Преди мене са ги носили, носили...

А брат му Пешо, той пък си взе жена втора употреба. В махалата дори говорят, че била не втора, а сто и втора употреба.

— Ами това е! — вдига рамене и той вечер в гаража на Кирето. — Втора, сто и втора!... Много важно! Аз нали си я такава... Аз нали си я обичам! Вярно, че преди мене са я обичали, обичали... Ама сега — к'во? Да я изхвърля ли?! Плюс това жена втора употреба се трае, ами вчера Кирето като ми пробута бира втора употреба?! На първата глътка още усетих, че тая бира някой я е пил преди мене! Ей това вече е кофти номер!

Слушам ги и си мисля: кола втора употреба — бива, дрехи втора употреба — може, жена втора употреба — става, дори бира втора употреба се понася. Обаче какво да правя аз, като имам чувството, че живея живот втора употреба?

БЕДНОСТТА Е ПОРОК

Седя вчера в кафенето до кварталната поща и наблюдавам група пенсионери. Наредили се пред пощата на опашка за пенсиите и се оплакват от бедността си. Ама се оплакваат! Млякото струвало нам колко си, сиренето поскъпнало толкова и толкова, а пенсиите не били вдигани от еди-кога си...

В същото време на две крачки от тях едно момче говори по мобифон.

— Ало! — вика момчето. — Ало, бе! Донеси ми ония хиляда долара, щото ще доем и ще ти отвинтим главата! Разбра ли ме или не моеш да ме разбереш?

След малко нов разговор:

— Слушай, кифло! Дължиш ми хиляда марки! Как откъде, ма, как откъде? Три дни се чекнеш на мой терен! По триста марки — деветстотин! И сто за закъснението — хиляда! Носиш ги веднага, да не стават инфекции, ясно?

Момчето врътва глава, пали цигара и набира друг номер:

— Брато, ти ли си бе? Кво правиш? Обедваш? Кво обедваш, бе? Лелей, ти ме утепа! У таа жега — таскебап! Е, убаво, обедвай! Обаче слушай сега — онаа работа е готова, само че тебе да кихнеш хиляда английски лири! Английски, английски, не италиански! Абе не става, бе! В долари не става! Партньорчето иска лири! Ами бем ли го що така, обаче така! Значи — хиляда лири до утре сутринта! Чу ли ме?

— Серьожа! — свързва се с друг човек момчето. — Тука всьо готова, да знаеш! Нужна толька ти да переведеш ония десет тисачи франка и тавар уже твой тавар, панятна? Ама не можна завтра бе, Серьожа, не можна завтра! До тая вечерка са нужни, панимайш? Айде, преведи ги, браток, ти си знаеш по каким начинам! Бай, бай!

През цялото време, докато момчето говори по мобифона, пенсионерите пристъпват от крак на крак, слънчасват на опашката и не престават да се оплакват от бедността си...

Е, не беше ли прав Иван Костов, като каза преди време, че в България бедни са предимно мързеливите?

Прав беше!

Ето ви пример. Младежът за пет минути по мобифона си докара хиляда долара, хиляда марки, хиляда английски лири и десет хиляди франка! За пет минути! Но работи копелето! Ало — тука, ало — там!

А тия дъртаци ги мързи един мобифон да вдигнат... Ами като ги мързи, да не се оплакват, че са бедни!

ЕСМЕРАЛДА СЪЩО ПЛАЧЕ СЮЖЕТ ЗА САПУНЕНА ОПЕРА

Бедната девойка и кръгло сираче Есмералда Родригес е влюбена в Диего — син на богатия латифундиер полковник Габриел Лопес. Диего също е влюбен в Есмералда. Предстои сватба. В деня на сватбата обаче се разбира, че бракът е невъзможен, тъй като Есмералда е незаконна дъщеря на полковника и следователно — незаконна сестра на Диего.

Есмералда плаче от мъка.

Напълно съкрушена, тя се оттегля в манастир. Там Есмералда се сприятелява с монахинята Кончита, която ѝ разкрива невероятна тайна. Всъщност не тя — Есмералда Родригес е незаконна дъщеря на полковник Еабриел Лопес! Незаконна дъщеря му е нейната сестра-близначка Фернанда Родригес!

Есмералда плаче от радост.

После пита къде е сестра ѝ Фернанда. Монахинята Кончита разкрива още една тайна: близначката Фернанда още като бебе е открадната от странстващо семейство на цигани-катунари.

Есмералда плаче от мъка.

Два епизода по-късно игуменката на манастира ѝ съобщава, че ако желае, може да се откаже от обета си за безбрачие и да се върне вкъщи.

Есмералда плаче от радост.

В родния град обаче я чака нов тежък удар. Нейният възлюбен Диего вече не е между живите! Изяден е от крокодил по време на лов в долината на Амазонка.

Есмералда плаче от мъка.

Животът за нея губи смисъл. Отчаяна, тя решава отново да постъпи в манастир. Но ето че в града пристига отец Малкиадес, който преди месец е ходил да покръства индианците край Амазонка. Той съобщава на Есмералда, че Диего не е мъртъв! Диего е жив!

Крокодилът, който го е нападнал, не е успял да го изяде напълно, а само го е изпохапал.

Есмералда плаче от радост.

Но отец Малкиадес не ѝ е разказал всичко. След дълги колебания той решава да ѝ разкрие цялата истина. Да. Диего е жив, но след случката с крокодила е загубил паметта си. Сега той смята, че е индианец и е женен за индианка от племето кариоки.

Есмералда плаче от мъка.

Животът ѝ отново е безсмислен, единственият ѝ път е пътят към манастира. Тя вече е изпрала и изгладила монашеските си одежди, когато в града идва семейство странстващи цигани-катунари. Една от циганките поразително прилича на Есмералда. Двете се срещат и Есмералда разбира, че красивата циганка е изчезналата преди години нейна сестра-близначка Фернанда.

Есмералда плаче от радост.

Тя разказва на сестра си за своята любов и за нещастieto, сполетяло Диего.

Докато разказва, Есмералда плаче от мъка. Фернанда я успокоява. Тя е научила много цигански магии, с които може да върне паметта на Диего.

Есмералда не вярва. Фернанда се къгне в златния си пръстен и в циганския бог Джаго. Вече повярвала, Есмералда тръгва със сестра си към долината на Амазонка. Там двете намират Диего в племето кариоки и Фернанда наистина му възвръща паметта.

Есмералда плаче от радост.

Тримата се връщат в родния си град. Есмералда и Диего отново ще се женят. Вече нищо не може да попречи на щастието им. В деня на сватбата обаче Есмералда неочаквано ослепява. Местният лекар доктор Хуан Перес установява, че през последните години тя просто е изплакала очите си и отсега нататък до края на живота си ще бъде сляпа.

Всички плачат от мъка. Сляпата Есмералда също плаче.

Но ето че на другия ден в града пристига доктор Куин лечителката. Тя се е омъжила за своя любим Съли и двамата правят сватбено пътешествие из Латинска Америка. Доктор Майк Куин научава за нещастieto на Есмералда. Трагедията на момичето така я разтърсва, че тя решава да прекъсне сватбеното си пътешествие и да

направи първата в живота си очна операция. Съли я разубеждава. Доктор Хуан Перес — също. Доктор Куин обаче е непреклонна — тя ще оперира Есмералда!

Операцията е успешна! Есмералда отново може да вижда! И да плаче!

Целият град плаче от радост!

(Край на седемстотин шестдесет и пети епизод. Очаквайте продължение.)

Автор: Хосе Роналдо Санчес

Консултант от българска страна: Д. Бежански

ШАТОБРИАН ЗА ДЕВЕТИМА

В гаража на Кирето можеш да срещнеш всякакви хора. Като започнеш с бай Боре от Требич, дето пие по осемнайсет мастики и чак на деветнайсетата вместо „чаша“ казва „шаша“ и свършиш с този, вчерашния образ.

Сяда вчерашният образ на ъгловата маса и си поръчва водка.

— Обаче — вика — Кире, дай ми от тая дето е най-менте! Щото аз друга не пия!

— Аз па друга немам! — отвръща Кирето и: „трак“ на масата сто грама царкировка.

Отпива образът от водката, потърсва се и започва:

— В шибана държава живеем, Кире, в шибана! Смяташ ли ти, че не мога и аз да карам Мерцедес? Мога! Обаче, защо?! За да ми го откраднат на третия ден ли?! Или да ми го гръмнат на петия! Ей затова си карам трабанчето. В цяла Европа му викат „Пръдливия Ханс“, аз обаче си му викам „кола“ и си го карам!

Нова глътка от водката и пак:

— Много шибана държава. Кире, много! Смяташ ли ти, че не мога и аз да гледам „Панасоник“ с най-плоския екран в света! Мога! Обаче, защо?! За да ми разбият апартамента заради него ли?! Та покрай телевизора да ми откраднат и бурканите с лютеница! Не-е-е, имат много здраве! Гледам си операта от преди трийсет години, нищо че на нея Вяра Анкова излиза с мустаци, а Иван Гарелов по потник! Поне ми е спокойно!

Още една глътка и отново:

— Или друго нещо, Кире! Смяташ ли ти, че не мога и аз да отида в „Шератон“? Па уиски, па сода, па „Шатобриан за двама“! Не за двама! Шатобриан за деветима мога да изям аз, обаче защо?! За да ме одрусат с две хиледарки сметка и после рекетъорите да ме возят в багажник и да ми искат откуп в зелено! Цъ! Не съм съгласен! По-добре да си смуча тука от твоите ментета и да си замезвам после вкъщи с лютеница! А, наздраве! Пак глътка и пак:

— Ако не ни беше такава шибана държава, Кире, смяташ ли ти, че аз щях да търпя вкъщи тая кръстоска между крокодил и носорог! Майко мила, каква жена щях да си взема! Клаудия Шифър щеше да припка след нея и да ѝ се моли: „Какво Пенке, може ли да се снимам с тебе!“ Обаче, защо ми е сега такава жена?! Мутрите веднага ще я отмъкнат и ще я закарат на паркинга край Хасково! Ей затова, Кире, си търпя аз моята кръстоска и си трая!

Допи си образът водката, поръча си още една малка, глътна я и нея, стана и си замина.

— Кире — попитах, — к'ъв е тоя бе?

Кирето вдигна рамене:

— Според мен е малко откачен. Но иначе в едно е прав — държавата ни наистина е шибана!

НЕВЕРОЯТНА ИСТОРИЯ

Това наистина е невероятна история. Абсолютно невероятна! Суперневероятна! Толкова е невероятна, че направо не е за вярване!

Всъщност, ето цялата история, разказана без ни най-малко преувеличение.

Миналия понеделник човек на име Петър Георгиев Петров, ръст 190, тегло 120, женен, осъждан, с пет висящи дела, известен в известни кръгове с името Пепи Кютука, се събуди с очила. Черни, тип „Сицилианка“.

— Мълей! — помисли си Пепи Кютука. — Много съм се бил надрънкал снощи, щом съм легнал с очилата.

И посегна да ги махне. Обаче — цъ. Не можа! Първо, защото очилата — да, да — няма лъжа, очилата се бяха сраснали с челото му! Това — първо. И второ — лявата ръка, с която Пепи посегна да махне очилата, нямаше пръсти... Нито един пръст нямаше! От китката надолу, точно от татуировката „Нема да забраим Бухово!“, ръката му не се разклоняваше в пръсти, а продължаваше в мобифон!

Пепи, разбира се, веднага посегна с дясната ръка. Обаче — пак цъ. И дясната нямаше пръсти! Тя пък продължаваше в пистолет! В хубав, лъскав, добре смазан и напълно зареден „Макаров“.

— Бафмааму! — простена Пепи Кютука и понечи да стане от леглото.

Но и това не се получи. Не се получи, защото задникът му тежеше поне два тона. И нямаше как да тежи по-малко, след като от кръста надолу тялото му постепенно преминаваше в луксозно беемве, цвят — сив металик.

— Е, сега се наредихме! — въздъхна Пепи и замислено почеса с мобифона левия си калник. — Станах като ония, като митичните кентаври станах...

После притвори очи с надеждата, че ако поспи още малко, работата току-виж се оправи от само себе си.

Може би някой вече се пита кое е невероятното в тази история. Как кое, как кое?! Ами това, че Пепа Кютука знае какво е кентавър, не е ли невероятно?

ШЕФА ЧЕ МЕ ИЗГЪРБИ

Най-шибаното е кога некой сам се набута. Е така — като мене. Седа си оня ден и си обедвам. Свинско със зеле. Много обичам свинско със зеле. Бех си тропнал на масата целата тава и си обедвам. По едно време по радиото:

„Прода-а-а-ва-а-ат се, ма-а-а-мо, бе-е-ли-те ма-на-а-стири-и-и...“

И що ми требваше! — дигам мобифона и — на шефа:

— Здравсти, шефе!

— Здравсти, Тупан! — вика шефа.

— Не е Тупана — викам. — Картофа е.

— О, здрасти Компир! — вика шефа.

— Здравсти! — викам.

— Кво правиш, бе Компир? — вика шефа.

— Обедвам — викам.

— Кво обедваш?

— Свинско със зеле.

— Добре! Обедвай! — вика шефа и прекъсна. И аз чак тогава се сетих за кво му се обаждам. Пак дигам мобифона. И пак: „Здравсти, шефе“, „Здравсти, Тупан“, „Не е Тупана, Картофа е“, „Какво правиш“, „Обедвам“...

И аз пак се отнесох. На третия път обаче звъня и още веднага:

— Здравсти, шефе! Обедвам свинско със зеле, обаче знаеш ли кво съобщиха по радиото?

— Кво? — пита шефа.

— Ми продават се некакви манастири! — викам.

— Кви манастири? — пита шефа.

— Бели — викам.

— Тъхъ — вика шефа. — Купуваме ги.

После вика:

— Слушай, Тупан!

— Не е Тупана — викам. — Картофа е!

— Нема значение! Слушай, Картоф! Отиваш и веднага проверяваш чии са тия манастири! Към кой синод са! И побързо докато некая друга групировка не ги е купила преди нас!

Дояждам аз тавата със свинското, палим баварецо и бегам. По едно време мобифона — пю-пю-пю! Дигам. Шефа.

— Компир! — вика. — Ти ли си?

— аз съм, шефе.

— Кво правиш, бе Компир?

— Ми карам баварецо — викам.

— Добре — вика — карай! Обаче, знаеш кво?

— Кво? — викам.

— Размислих! — вика. — Нема да купуваме тия манастири! По на далавера е да ги застраховаме! Обаче ти провери към кой синод са и действай! И по-бързо, докато некая друга групировка не ги е застраховала преди нас!

Проверявам аз — тоя синод, оня синод, те па много синоди и докато проверявам — два дена минаха! Днеска пак обедвам. Таскебап. Много обичам таскебап! И таман съм си поръчал осем порции — ей ти по радиото:

„Застрахова-а-а-ани са, ма-а-а-мо, бе-е-ли-те ма-на-асти-ри-и-и...“

Направо се укустих! Некая друга групировка ги е застраховала преди нас! Басимамата! Сега шефа че ме изгърби! Направо че ми осиротейт маратонките! Що ми требваше сам да се набутвам!

СПОНСОР

Пешо Телето — бизнесмен с три висящи дела — отпи съсредоточено от уискито, тури по американски образец крака върху ръба на масата и се обърна към бодигарда си:

— Абе, Компир, искам да те питам нещо...

— Кажи, шефе! — почтително се наведе бодигардът.

— Компир, ти кво мислиш за...

— А, шефе, аз отбегвам да мислим! — енергично вдигна лапи бодигардът. — Колко пъти се замислим за нещо — или зъб че ме заболи, или корем, или че се млатнем некъде с беемвето! Затова отбегвам!

Бизнесменът снизходително се усмихна:

— А аз, Компир, мисля!

— Е-е-е, шефе, ти си друга бира! Къде че се сравнявам аз с тебе! Нова добродушна усмивка се плъзна по устните на бизнесмена.

— И знаеш ли, Компир, сега за кво съм се замислил?

— Не знам, шефе! — чистосърдечно си призна бодигардът.

— Замислил съм се, Компир, какво да направя за културата.

Бодигардът го погледна с невинно-теменужен поглед:

— Е-е-е, шефе, па ти малко ли прави! Кой да е спонсор на „Мис Мокра фланелка“? Ти! Кой да кихне награда за „Мистър Чеп“? И там — ти! Стига им толко!

— Не, Компир, не стига! — тежко въздъхна Пешо Телето. — Нещо друго трябва да се направи! Нещо за истинската култура! Мисля си — театър ли да купя, филм ли да финансирам...

— Шефе, чудим ти се — от къв зор?! — гнусливо сви устни Компира.

— Как от къв зор, бе Компир! Как от къв зор! — от гласа на Телето струеше вдъхновение. — Човек веднъж живее на тая земя! Не може като тебе само уши да реже и рекет да събира! Нещо духовно трябва да създаде, Компир! Нещо възвишено! Нещо, което издига човека!

— Ми щом искаш нещо, дето издига — весело се разкиска бодигардът, — купи един асансьор, за кво ти е цел театър?!

Бизнесменът строго го изглежда.

— Леле, Компир, като ти шибна един между веждите!

— Недей, шефе! Боли! — моментално изтри усмивката си Компира.

— Ще боли, я! — скастри го шефът. — Много има да те боли, щом говориш глупости!

Бодигардът плахо погледна работодателя си. После смутено отстъпи няколко крачки към вратата и рече:

— Шефе, искам нещо да ти кажа, ама да не е пак глупост, а?

— Опитай, Компир, опитай! — благосклонно разреши шефът. — Ще видим.

— Шефе, буквите в азбуката колко са?

Пешо Телето за миг се замисли.

— Трийсет. Защо?

— Ми, шефе, такова... — отстъпи още две крачки Компира. Земи им купи още пет букви, да им станат трийсет и пет!

— На кого бе?! — ревна бизнесменът.

— Ми на тия от културата! — неочаквано придоби смелост Компира. — Да не им е толко малка азбуката! Даже още десет букви им купи! Кажим им — ей тия букви — от мене!

Пешо Телето втренчено го изглежда.

— Абе, Компир, ти знаеш ли, че не си бил толкова прост, бе!

— Нали, шефе! — радостно се изпъчи Компира.

— Ама изобщо не си бил толкова прост! Сега слушай: изчезваш оттука и отиваш да ми намериш некой професор, некой, който е най-отворен по азбуките! И му казваш — до утре вечер да измисли десет нови букви! Това — първо! Слушаш ли ме, Компир?

— Слушам те, шефе! — по войнишки отрапортува Компира. Шефът продължи още по-делово:

— Значи, това — първо! Второ — намираш ми и един художник! Да дойде тука и да ме нарисува между ония двамата! Между Кирил и Методий да ме нарисува!

— Между кои, шефе? — не разбра бодигардът.

— Не е твоя работа! Действай!

— Действам, шефе! — пак по войнишки отвърна Компира и хукна към вратата.

Пешо Телето щастливо се отпусна във фотьойла. Усмихна се. Поклати едрата си глава. И замечтано произнесе:

— От едната страна — Кирил, от другата — Методий, в средата — аз! Ей това вече е принос в културата! Пустият му Компир!

После си наля още едно уиски. С много лед.

ПОД МОСТА МИРАБО ВЕЧЕ СЕНА НЕ МИНАВА

Бе кво са викнали против нас, бе брато! Мутрите това, мутрите онова!...

Те кво си мислят: че е голема далавера да си мутра?

Е, погледни ме мене: мутра отсекъде! Главата ми е като телевизорче „Панасоник“! С най-плоския екран в света! Пръстите — като бирени шишета! А у гъзо не приличам на човек, а на икарус! Мани това, ами и по цела нощ не можем да спим от ревматизъм! Бе то по-лошо от трипер, бе брато! Като ме завърти, се едно зъб ми вадат! Ама не от устата, а е от тука, от плешката! И от кво е тоя ревматизъм, мислиш? Ми от ланците, от кво! Пет кила ланци носим по мене, как нема да лепнем ревматизъм! Обаче нали съм мутра, не може без ланци! Не върви никак си...

Да не ти разпраам, че и с менингито се разминах на една боя разстояние! Като станах мутра, почнах да си бръснем кратуната секи ден! А то се случи зима! Навънка — лед! Фризер! Пипнем си главата, пипнем парапетите на Лъвов мост мойта глава — по-студена! За една бройка да гушнем хризантемите! Добре се кихнах хиляда марки на едно докторче, та го писа не менингит, а само възпаление на малките мозъци!

И с очите съм зле вече! По-рано скивах като телескоп! От десет метра врабче с плюнка уцелвах! А сега от десет метра не можем да си познаем баварецо! Гледам, пулим се — мой ли е тоя баварец, не е ли мой... Па му теглим една майна и се качим! После: що караш чужда кола?! Ми аз как да знам, че е чужда, като не мога да я скивам?!

А с кво си прецаках очите? А познай до три пъти! Ми с черните очила, бе брато! С черните очила! Носи и ти черни очила денонощно, па да те питам нема ли да окъоравееш като циганска кобила!

Най-шибано обаче е, дето и умствено се разбих. Е, това най ме е яд! Ми аз щех филология да кандидатствам, бе копеле! Френска филология! Сан санжман, Луи Картоз, сичките тия работи на пръсти ги

знаех: „Под моста Мирабо минава Сена...“ Поезия е това, ей! Тарикатска работа! А сега — кво? Никаква Сена, никакъв Мирабо! Дай го тоя Мирабо тука, че му откачим бъбреците за нула време! За отрицателно време че му ги откачим!

А тия като викнали: мутрите, та мутрите! Бе ела, като си толко гявол, ела стани и ти мутра, па да те питам лесно ли е!

НАУКАТА Е СЛЪНЦЕ, КОЕТО ВЪВ ДУШИТЕ ГРЕЙ!

Петър Георгиев, известен между колегите си като Пешо Бизона, отключи блиндираната врата на апартамента си и още от прага се провикна:

— Гинче! Гинче! Къде си ма, патко такава! Бързо дай едно уиски, че ще припадна!

Жена му изплува от дъното на хола.

— Какво има, бе Пешо? Какво е станало? Ау, колко си пребледнял! Да не са ти взривили беемвето?!

— По-лошо, Гинче, много по-лошо! — рухна Бизона в първия фотьойл, който се изпречи на пътя му.

— Божичко, Пешо! Мерцедеса ли ти взривиха?!

— Казах ти — още по-лошо! Кръстника иска да ме изхвърли от групировката!

Жена му приклепна от изненада.

— Ха така! Сега се наредихме! И защо?!

— Ми прост съм бил, ей затова!

Жена му приклепна още повече и се плясна по бедрата. После помисли секунда-две и рече:

— То, Пешо, че си прост — прост си! Ама Кръстника за рекетъор ли те е взел или за доцент!

— И аз това му викам, Гинче! — съкрушено въздъхна Бизона. — Кой, питам, троши най-хубаво ръце? Пешо! Кой най-бързо изкълчва ключици? Пешо! Кой реже уши, докато мигнеш? Пак Пешо!

— А той?

— Той пак си държи на неговото! Прост си вика! Вчера, вика, те пратих да гръмнеш един на улица „Хризантема“ 8, а ти си гръмнал съвсем друг човек на улица „Перуника“ 8!

— Е-е, ама ти наистина голяма беля си направил! — кротко приседна до мъжа си Гинчето.

— Бе, ква беля, бе! Ква беля! — озъби й се той. — Хризантема, перуника! И едното — цвете, и другото — цвете! Кой ще ти помни толкова?!

— Пешо, Пешенце! — погали го по рошавите вежди съпругата. — Ами като не помниш, записвай си! Аз, като не помня, си записвам!

— Как да запиша, ма Гинче! — почти проплака Бизона, разнежен от ласката. — Ти знаеш ли какво тежко детство съм имал! Другите — на училище. Пешо — на обир! Другите — пак на училище — Пешо на кражба! Кога да я науча тая пуста азбука?! Пък и то буквите не били една и две или десет примерно, а цели двайтсет!

— Не двайтсет, а трийсет!

— Ето, виждаш ли! И затова Кръстника е решил да ме изгони от групировката! Утре, вика, вместо фирма „Софунивърс“, ти къвто си прост, ще вземеш да взривиш Софийския университет! И е прав, Гинче! Кое то си е верно, верно е — аз тия две фирми не ги различавам много-много!

Жена му нервно закрочи из хола.

— И сега, Пешо, кво ще правим?

— И аз това се чудя, Гинче — кво да правим! Да има да се запиша тепърва в училище — не става! Я ми виж физиономията! Даскалите до един ще се разбягат! Освен да си наема частен учител! Ще му плащам по хиляда долара на месец — дано ме научи на азбуката!

— У-у-у, ти пък! Хиляда долара! — плесна с ръце жена му. — Че ти за хиляда долара Благовест Сендов можеш да си наемеш!

— Тоя па кой е?

— Абе, не съм много сигурна, но май беше някакъв академик, пък после го наеха за политик. Абе, от важните клечки!

— Не, не! — поклати глава Бизона. — Чак такъв не ми трябва! Ще си взема аз едно просто даскалче и ще си му плащам да ме научи на четене, на писане, на всичко! Затова тичай сега да ми сипеш едно уиски, а след това бягай да ми купиш един буквар! И по-бързо, докато Кръстника наистина не ме е изхвърлил от групировката!

След две минути Петър Георгиев, известен между колегите си като Пешо Бизона, отпиваше на бавни глътки дванайсетгодишно „Тичърс“, а очите му възбудено блестяха, както блестят очите на всеки първокласник.

НЕ Е ЖИВОТ ТОВА!

Лошо, шефе, много лошо! Откак ти издаде оная, твойта заповед, направо нерви ми се образуваха!

Щото твойта заповед каква беше — без адвокат да не говорим, нали така?

Добре! Как кажеш! Ти си босът, ти казваш!

И в началото, верно, сичко си беше точно. Закопчават ме ченгетата и:

— Откъде тоя джип?

Питат, чат ли си? Интересуват се.

Аз обаче — железен:

— Без адвокат не говорим!

Ми заключиха ме за двајсе и четири часа и толкова. После — „Чао!“, „Чао!“ и даже джипа ми върнаха, без повече да се правят на любопитни.

Това с качулките. Там — грешка нема! Обаче с кръчмите много ми се скофти! Бе направо от глад че пукнем, бе шефе! Щото в кръчмите следното изпълнение.

Влизам аз, нали, и седам. Идва сервитьорчето. И пита:

— Какво ще обичате?

Абе аз много работи ще обичам, обаче като имам инструкция! И карам по инструкцията:

— Без адвокат не говорим!

Онова копеле ме поглежда гипсирано и си заминава!

А аз гладен, та гладен! И кво да правим, шефе? Фащам солницата и — прас — в огледалото! Сичко става на сол и на дребни огледалчета!

— Мамка ви мръсна! — викам. — Че ви обезкостим сичките! Това им викам, ама не го викам на глас, а само умствено, щото, нали — без адвокат не говорим. И — прас — още една солница в другото огледало.

Публиката, естествено, залега, сервитьорчето се напикава, фърчи собственика.

Шари на масата хиляда марки и — пак същия въпрос:

— Друго какво ще обичате?

Пет заведения обиколих, шефе, пет бона в марки събрах и пак си останах гладен! Ама гладен ти разправям!

Добре че мойта кифла беше сготвила нещо вкъщи, инак направо щех да изпразним потника от глад!

А, споменах кифлата, та се сетих! И с нея същия проблем! Бе, мама й дъеба, тая филми ли е гледала, книжки ли е чела, обаче щом я фана за гъзъ и тя веднага:

— Не така грубо, бе мечо! Каж ми нещо нежничко!

Е, сега и на кифлата ли да обяснявам, че без адвокат не говорим?!

Та, шефе, много те молим! Или махни оная заповед, или ми фани един адвокат да си го водим нон стоп с мене! Щото направо ми се сбръчка живота, да знаеш! Не е живот това!

БОБИ КАРТОФА ПОЕМА КУЛТУРАТА

Пешо Телето — бизнесмен с три висящи дела — махна мобифона от ухото си и погледна с нежен поглед своя верен бодигард Боби Картофа. Погледна го и въздъхна:

— Тъжно ми е, Компир, много ми е тъжно като те гледам!

— Защо, шефе? — попита бодигардът.

— Ми щото си много прост, е затова! Затова ми е тъжно да те гледам!

— Шефе, не съм толко прост! — възрази бодигардът. Моем и да четем, моем и да пишем! Кво повече?!

— Не е достатъчно, Компир! Не е достатъчно! — пак въздъхна бизнесменът. — Култура ти липсва! Ама истинска култура! Не там Радки-пиратки, тигри и баровци! Шекспир, Компир, Шекспир! Ей това ти липсва на тебе! Знаеш ли кой е Шекспир?

— Не знам, шефе! — чистосърдечно си призна охранителят. — Не го познавам тоя!

— Видя ли? — усмихна се Пешо Телето. — Шекспир, Компир, е писател! Англичанин...

— А, шефе, аз, нали знаеш, с англичани не съм работил... Аз съм по сръбската линия... И по шиптърската... С англичаните работи Гого Тайсъна.

— Абе, Компир! — вече не се усмихна, а направо се разсмя бизнесменът. — Нали ти казах, че човекът е писател, не е от нашите партньори!

— Ми тогава, шефе, ептен па не мое да го познавам!

— Ще го опознаеш, Компир! — строго каза шефът. Писна ми вече около мене да има само простаци и неграмотници! Ей сега ти давам една негова книжка. „Хамлет“ се казва! До другия понеделник да си я прочел! А вътре има едно „Да бъдеш или да не бъдеш“... Него го искам наизуст!

— Защо бе, шефе?! — почти проплака Боби Картофа. Ква грешка направих, та толкова наказание?!

— Казах ти, Компир! Грешката ти е, че си прост! Това е! Действай!

След една седмица Боби Картофа стоеше пред Пешо Телето и чинно, като ученичка рецитираше:

*„Да бъдеш или да не бъдеш — туй е въпросът.
Дали е по-достойно за душата
да понесеш камшиците, стрелите
на бясната съдба, или да се
опълчиш сам срещу море от мъки
и да им туриш край? Умри, засни...“*

— Шефе! — неочаквано прекъсна рецитацията си той. Бе много кофти превод е това! Кой сега говори по тоа начин? Бе тия хора редактори немаат ли?! Я, скивай ако аз го бех превел, как щеше да е!

И забил поглед в тавана, Боби Картофа започна да рецитира отново:

— *„Да бъдеш или да го духаш — е там е
интересното, брато.
Кое е по на далавера за душата —
дръвцето ли да гризнеш
или да тръгнеш соло да я бориш мъката
и в крайна сметка да и лепнеш некролога? Умри,
отмъркай —
не бутай повече аванти... И запомни, че тоя сън
че ти издуха сичките проблеми
ами отсекъде.
Е, тоя край направо те кове! Умри, отмъркай...
Или па по-железен вариант — сънувай?...
Обаче тука става шибано: понеже,
познай какъв ли сън че ти набутат,
навиеш ли се сам да гушнеш хризантемите?...“*

— Стоп! — рязко го прекъсна бизнесменът. — Компир, ти си гениален, бе! Ти надмина всички ми очаквания! Слушай сега: до другия понеделник искам целия „Хамлет“ в нов превод! А после се зафащаш с „Ромео и Жулиета“!

— Слушам, шефе! — по войнишки отрапортува Боби Картофа. — Ако искаш и „Макбет“ мое да подфанем! Обаче за него че трябва поне десет дена...

— Действай, Компир! Действай, поете, мой! — изрече Пешо Телето и почувства, че още миг и ще се просълзи.

НЕМА ДА ПРАВИМЕ ЦИГАНСКИ РАБОТИ!

Вчера бай Витлеем преби така Гюла. Удари я с тъпото на теслата между веждите, после със същата тесла ѝ изкърти два златни зъба и сега пропива зъбите в кръчмата на Ахмедчо.

Някой ще каже: циганска работа — гюрултии, бой, пиянства!...

Не е то така! При бай Витлеем и така Гюла гюрултии нямаше. Кака Гюла най-мирно и най-кротко му рече:

— Господ да те убие дано и чумата да те тръшне! Дано червата ти се провлачат ей тука през прага, а яз да стоим и да викам: „Те, това са на Витлеем червата!“

Така му рече.

А бай Витлеем учудено я погледна, запали намерен на двора фас и попита:

— Оти ма?

— Оти се кикоти под гъзо ти! — отвърна така Гюла. Другите цигани — като цигани! Пият що пият, па като профукат парите — секи се фаца на работа! Гого кабели крадне, Серафим казани прави. Албен калайдисва! А ти?!

— А яз що? — поинтересува се бай Витлеем. Кака Гюла му отговори, че той нищо! Когато свършили парите от социалната помощ — той продал каруцата. Когато изпил парите от каруцата — продал телевизора. Като излъокал и телевизора, отковал ламарината от покрива и нея също я продал!

— Лъжеш като дърта циганка! — репликира я бай Витлеем. Ламарината от покриво не я продадох! Загубих я на карти!

При тези негови думи така Гюла му пожела да пукне, да отиде в пъклото и там да играе карти в най-катранения казан. И пак повтори, че другите цигани са цигани и мъже на място — щом изплюскат парите, веднага се хващат на работа и единствено той (конска фъшкия кисела!) не се хваща на работа, ами се чуди какво още да продаде!

— Чекай малко! — прекъсна я бай Витлеем и очите му светнаха като запаления преди малко фас. — Яз от циганите ли да гледам, ма

кучко шугава, или от държавата да гледам! А?!

И най-аргументирано ѝ обясни, че държавата не постъпва като Гого, Серафим и Албен, ами постъпва по съвсем друг начин! Закъса ли държавата за пари — веднага продава нещо! Завод продава, нефтохим продава, ЦУМ продава! Ако се наложи и Странджа-баир ще продаде, ама нема да се захване като Албен да калайдисва или като Юсуф кошове да плете!

— Пу, мамка ти мръсна! — миролюбиво завърши обясненията си бай Витлеем и почна да рови из джобовете си за нов фас.

Кака Гюла понечи да каже още нещо. Но когато тя отвори уста, бай Витлеем изведнъж забелязва двата ѝ златни зъба отпред.

И сега весело черпи наред в кръчмата на Ахмедчо.

— Пийте и споменавайте с добро държавата! — приканва бай Витлеем при всяка нова поръчка. — Нема да правиме цигански работи!

ПУ, ДА НЕ СА МУ УРОКИ!

— Събуди се бре, обеснико! У-у-у, да пукнеш дано!

Бай Витлеем скочи и разтвори очи:

— Що ма, мамка ти циганска! Що ме будиш? Да не се е отвързала мечката?

Кака Гюла обясни, че мечката не се е отвързала, а и няма начин да се отвърже, понеже и тя като бай Витлеем била изплюскала цяло шише мастика и сега спи под сайванта.

— Е, що ме будиш тогава? — поинтересува се бай Витлеем и понечи пак да легне.

— Ставай да ми даваш пари да ми даваш!

Бай Витлеем ѝ поднесе голям ноктест среден пръст:

— Кат ти трябват пари — ей го де е пазара — иди си открадни.

Кака Гюла взе да се ядосва:

— Леле, като хвана някой кърпел, главата ти ша смажа! Не ми трябват таквиз пари на мене! Марки ми трябват!

— Какви марки?! — ококори се бай Витлеем.

— Какви! Дойче марки, какви!

Бай Витлеем се разсъни окончателно:

— Що, ма? Що са ти дойче марки? Холдинг ли ша отваряш или нова мечка ша купуваш?

Кака Гюла още веднъж му пожела пукване, после най-подробно му обясни, че парите ѝ трябват за най-малкия им син, за Зюмбюлчо. Понеже Зюмбюлчо вече е ученик! Първокласник! И всичко друго му е нагласено! Албенка му откраднала учебници. Джалма му ушила маратонки „Nike“ за физическото обучение. Бай Ахмед му дарил тетрадки и мобифон. Сичкото му било нагласено, само че сега му трябвали дойче марки да си купи въшки. Щото една въшка вече десет марки вървяла.

Бай Витлеем се облеци и загуби дар слово. А каква Гюла продължи да обяснява:

— И сега Зюмбюлчо плаче! Сълзи кат пендари рони! Българчетата, кай, до едно си накупиха въшки и цели десет дена, кай, няма да ходят на училище, а само аз, кай, нали съм ромче и съм социално слабо, само аз съм без пукната въшка и само аз ша са мъча ченгели да пиша и компютърно да се огромотявам! „Реве детето, та са къса! Дай, Витлееме! Дай барем десет марки! Дай, баща си му, кон да те ритне дано и бесно куче да те ухапе!“

Бай Витлеем категорично поклати глава.

— Не давам!

— Що, бре? Що не даваш! Толкоз ли сърце нямаш или детето ти е отмиляло?

— Не ми е отмиляло то! — строго рече циганинът. — И точно затова не давам. Ша ми купува той въшки да клинчи от училище! Аз за кво го пращам в това училище, ма?! А?! Да учи! Да се изучи! Учен човек да стане! Щото то — кво? Турците се изселват в Турция! Евреите се изселват в Израел! Арменците се изселват в Канада, а българите се изселват в Южна Африка! Тая държава на нас остава и ако нямаме учени хора кой ша я управлява? Бягай сега му обърши на оня копелдак два шамара и повече пари за въшки да не си ми поискала!

Бай Витлеем бръкна под дюшека, извади недопито шише мастика, глътна осем глътки и замечтано въздъхна:

— Ей, мама му стара! Аз съм управлявал каруца! Мечка съм управлявал! Маймуна съм управлявал! А Зюмбюлчо ша управлява държава! Пу, да не са му уроки!

ВРАЧУВАНЕ ПО ИНТЕРНЕТ

Трети ден вече така Гюла тъне в размисли и изпада в колебания. От една страна — жал ѝ е за зъбите (оня серсемин бай Витлеем два вече ѝ изби с теслата!) обаче от друга страна — времената вече се промениха, не можеш да я караш по старому.

По-рано — какво? Дойде, примерно, Серафимчо. Аман-заман, како Гюло, да ми направиш муска против уроки!

Готово, Серафимчо! Половин глава чесън, корен от коприва, нокът от петел, малко плюнка, малко синапено семе и бегай! Ходи Серафимчо, като аслан ходи и никакви уроки не го ловят!

А сега? Сега същия Серафимчо пак иде, ама не иска муска против уроки, а иска муска против енергото. Да я закачел на електромера, белким спре да се върти като бесен!

Кво да прави така Гюла? Принуди се на стари години да учи физика, та муските ѝ, освен на чесън, и на електромагнитно поле да миришат.

Дотука — добре. Обаче с врачуването голяма бея! Кой ти гледа вече на ръка, на боб и на карти?! Накупиха врачките от махалата компютри и току си услугват една на друга кое със софтуер, кое с принтер или с тонер. А как Гюла седи отстрани и гледа как ѝ прелапват клиентелата!

Ей затова тя трети ден вече тъне в размисли и изпада в колебания — да си извади ли зъбите или да не си ги извади?

От бай Витлеем, то се знае, не може да иска ни съвет, ни подкрепа. Откак ѝ изби ония два зъба с теслата и зазими мечката под навеса в двора, бай Витлеем по цял ден само пие мастика. Ту в кръчмата на Ахмедчо, ту в кръчмата на близнаците. Пие, пие, пие, а вечер, като се прибере, само псува като хакер и в главата му ни файл, ни директория! Как да разчиташ на такъв човек?!

Мисли така Гюла, колебае се, пак мисли, пак се колебае, пък накрая решава — ще извади осем златни зъба и ще си вземе и тя компютър!

Пък после, живот и здраве, може да жертва още един зъб. За Интернет. Хубава работа било това интернетът. Бог да го убие! Най-прочутите врачки си имали страници в него! Влезнеш вътре, разположиш се, па — кеф ти страница на Джафирето от Калкута, кеф ти на Зуза от Самоков! Информация, чалъми — тече отсекъде! Абе, богата работа, струва си зъбите.

Кака Гюла въздъхва, поклаща глава, па грабва клещите.

КАСАНДРА — НЕПРИОБЩЕНАТА

Зима.

Студ.

Ситен сняг злобно вали над махалата и засипа сайванта на бай Витлеем. Под сайванта спи мечката Касандра, нежно прегърнала бронзовия бюст на поета Дебелянов.

Това е навън. А вътре, в къщурката, бумти зачервена печка и край нея замислено крачи по долни гащи бай Витлеем. Перчемът му е разчорлен, а въздишките му миришат на мастика.

Трудно му е на бай Витлеем. Не може да вземе решение. От една страна, ако речеш — неговата е лесна: нали казаха — малцинствата ще ги приобщават към властта! Добре! Бай Витлеем е готов за приобщаване! Ахмедчо му уши костюм „Армани“, Кичо му открадна обуца „Вог“, Джалма му изплете вратовръзка „Гучи“. Даже една златна пендара ѝ закачи Джалма, та връзката лъсна — по-истинска от Гучевите.

Та от една страна, ако речеш — неговата е лесна! Ще стане я депутат, я заместник-министър, па дори и кмет може да стане! И ще си живее живота! По коктейли ще вечеря, по резиденции ще спи, по шведски маси ще си избива махмурлука!

Това — от една страна.

От друга страна, покрай него и каква Гюла ще живне. Нема начин тя да не отвори некая фондация „Леле, како!“ или „Бъдеще за врачките“ — името после ще го мислим.

Ахмедчо, Караджата, Пъшо и те... Абе, целата махала е уредена! Кой — посланик, кой — митничар, кой — ваксаджия на летището, гладни нема да одат!...

Това — от друга страна.

Обаче — от трета страна?! От трета страна е мечката! Касандра! Що да я прави бай Витлеем сега тая мечка? Добитък! Ни у парламент да го водиш, ни у борд на директори да го цаниш! А и без нищо да го оставиш...

Мисли бай Витлеем, пие мастика, пак мисли, пак пие мастика, накрая къса живо месо от сърцето си и решава: „Не, мечката, не! Касандра няма да я приобщаваме! Ще играе хоро тя! Още ще играе! Хоро, хоро, хоро! И ще гази народа за здраве! И ще показва по панаирите как Стоичков ляга за дузпа и как Божков целува ръка на Макгърк! Бе все некой тебе и да работи у тая държава, бе!“

Бай Витлеем решително облича костюма и отива под сайванта.

— Айде, Касандро! — разтърква той мечката. — Айде, чумо проскубана! Стига летаргии и зимни сънища! Тебе работа те чека!

Мечката бавно вдига глава. Погледът ѝ е влажен и тежък като бронзовия бюст на поета Дебелянов.

СРЕЩАЛ СЪМ И МНОГО ЩАСТЛИВИ ЦИГАНИ

Бай Витлеем плете кошница.

Не, не, не! Думата не е точна! Той не плете кошница, той вае кошница! Обелените ракитови пръчки танцуват между хладните му пръсти, очите му блестят като две чаши, пълни с гроздова, а сърцето му пее в такт с оная песен, в която циганинът кон си купил, но девойка си откраднал, защото знаел, че с пари вярност се купува, но любов — не!

Щастлив е бай Витлеем и вплита своето щастие в тази малка лъскава кошница.

„Ех, мама му стара! — мисли си бай Витлеем. — Как ми се падна тоя убав късмет!“

И клати глава, и цъка с език, и плюе през рамо против уроки.

Рано тази заран при бай Витлеем дойдоха важни хора. Черна ги кола возеше, бели им ризи лъщяха.

— Ние сме — рекоха — от министерството.

— Ъ! — хлъцна бай Витлеем и се разтрепера, понеже открай време си е свикнал пред важни хора да трепери.

— Не трепери де, не трепери! — скараха му се те и го почерпиха с цигара. — Не трепери, ами ни слушай внимателно! Решили сме, значи, нова потребителска кошница да правиме, щото старата нещо се поиздъни...

Главата на бай Витлеем пламна. Ами ако кажат, че той е издънил кошницата?!

— Та ти — продължиха хората — трябва да изплетеш тая нова кошница! На тебе сме се спрели! От стар кошничарски род си, няма друг циганин да може да я изплете като тебе!

Бай Витлеем спря да трепери и дръпна силно от цигарата.

— Добре, ама колку да е голема тая кошница? — попита. — Не знам дали имам толу матриал...

— Няма да е много голяма! — успокоиха го. — Малка кошничка. Потребителска. Да побира едно яйце, едно кисело мляко, една глава лук и сто грама сирене! Толкова!

После му дадоха чертеж, рисунка, още една цигара, качиха се на колата и разплискаха калта пред прага на комшията Пъшо.

И ето го сега бай Витлеем седи, плете кошница и благославя тоя късмет, дето го има.

„Добре, че съм се родил български циганин! — мисли си. — Едно яйце, едно млеко, една глава лук... Нема и час да мине и кошницата — готова! Ами ако се бех родил английски циганин?! А? Ееееей толчава кошница требеше да плетем! Да побира бекони, шунки, тояги за голф да побира! Па и кола да побира, па и яхта да побира! Жална им майка на английските цигани!“

Кошницата вече е готова — белее се малка и тумбеста в ръцете му, а сърцето му пее в такт с оная песен, в която циганинът кон си купил, девойка си откраднал, нож си изковал, но накрая отишъл при Бога да моли за малко щастие, защото знаел, че всичко може да се направи, да се купи или да се открадне, само щастиято единствено Бог ти го дава!

Източник: <http://bezmonitor.com>

Публикува се на <http://bezmonitor.com> с любезното съгласие на автора.

Издание:

Димитър Бежански. Търся францужойка

ISBN 954-715-099-5

Художник: Доньо Донев

ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна, 2001

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.